

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Erol SET

ANTALYA ELMALI YÖRESİNDE TESPİT EDİLEN YÖRÜK DOKUMALARI

Danışman

Doç. Dr. Ömer ZAIMOĞLU

Halı, Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı

Yüksek Lisans (Tezi) Eser Metni

Antalya, 2016

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK EL SANATLARI BÖLÜMÜ

Erol SET

ANTALYA ELMALI YÖRESİNDE TESPİT EDİLEN YÖRÜK DOKUMALARI

Danışman

Doç. Dr. Ömer ZAIMOĞLU

Halı, Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı

Yüksek Lisans (Tezi) Eser Metni

Antalya, 2016

İÇİNDEKİLER

ANTALYA ELMALI YÖRESİNDE TESPİT EDİLEN YÖRÜK DOKUMALARI

FOTOĞRAF DİZİNİ	4
ÖNSÖZ	6
ÖZET.....	8
SUMMARY	9
1.BÖLÜM	10
1.1. Konunun Tanımı ve Önemi.....	10
1.2. Araştırmanın Amacı	10
1.3. Araştırmanın Sınırları.....	11
1.4. Araştırmanın Yöntemi.....	11
1.5. Antalya İli Elmalı İlçesinin Tarihi, Coğrafi konumu ve Elmalı Yöresi Dokumacılığının Tarihsel Gelişimi.....	12
1.5.1. Antalya Elmalı İlçesinin Tarihi	12
1.5.2. Elmalı ilçesinin Coğrafi yapısı ve Kültürü.....	13
1.5.3. Elmalı Yöresindeki Yörükler ve Tahtacılar Üzerine Bir Araştırma.....	14
1.5.4. Yörüklerde Yaşam.....	16
1.5.5. Yörük Göçü.....	17
1.6. Yörede Düz Dokumalarda Kullanılan Malzemeler.....	19
1.6.1. Temizleme ve Kabartma Araçları	19
1.6.2. Eğirme, Bükme ve Sarma Araçları.....	20
1.6.3. Çözücü ve Hazırlık Araçları.....	20
1.7. Düz Dokumalarda Kullanılan Gereçler.....	21
1.7.1. Düz Dokumalarda Kullanılan İpler	21
1.7.2. Düz Dokumalarda Kullanılan İplerin Boyanması	22
1.8. Düz Dokumalarda Kullanılan Bezeme Konuları.....	24
1.8.1. Bitkisel Bezeme.....	24
1.8.2. Figürlü Bezeme	25
1.8.3. Geometrik Bezeme	26
1.8.4. Nesneli Bezeme.....	26
1.9. Düz Dokumalarda Kullanılan Renkler	26
2. BÖLÜM	27
2.1. Elmalı Yöresi Yörük Dokumacılığının Tarihsel Gelişimi.....	27
2.2. Elmalı Yöresi Yörük Dokumalarının Teknik Özellikleri.....	29
2.3. Yöredeki Yapılan Dokumaların Kalite ve Boyutları.....	29
2.4. Araştırma Yapılan Köylerdeki Dokumaların Kullanım Alanları	29

2.5. Araştırma Yapılan Yörede Bulunan Düz Dokuma Örnekleri	29
2.5.1. Kilim	29
2.5.2. Cicim	30
2.5.3. Zili	30
2.5.4. Çul	30
2.5.5. Çuval	31
2.5.6. Namazlık	31
2.5.7. Yolluk	32
2.5.8. Torba ve Heybe	32
2.5.9. Yörüklerde Azık Torbaları	33
3. BÖLÜM	34
3.1 YÖREDE YAPILAN DOKUMALARIN KATALOGLANMASI.....	34
SONUÇ	166
Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Dokumaların Döküm Tablosu.....	170
Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Kilimlerin Renk Tespit Tablosu.....	171
Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Çulların Renk Tespit Tablosu	171
Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Namazlağlar'ın Renk Tespit Tablosu	172
Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Azık Torbalarının Renk Tespit Tablosu.....	172
Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Çuvalların Renk Tespit Tablosu	172
Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Heybelerin Renk Tespit Tablosu.....	173
Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Eğer Örtülerinin Renk Tespit Tablosu	173
Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Hararların Renk Tespit Tablosu.....	173
ÖNERİLER	175
KAYNAKÇA.....	176
ÖZGEÇMİŞ	177

FOTOĞRAF DİZİNİ

Fotoğraf.1.	Barak kilimi	Sayfa No: 35
Fotoğraf.2.	Kilim	Sayfa No: 37
Fotoğraf.3.	Barak kilimi	Sayfa No: 39
Fotoğraf.4.	Seccade	Sayfa No: 41
Fotoğraf.5.	Seccade	Sayfa No: 43
Fotoğraf.6.	Seccade	Sayfa No: 45
Fotoğraf.7.	Seccade	Sayfa No: 47
Fotoğraf.8.	Seccade	Sayfa No: 49
Fotoğraf.9.	Eğer örtüsü	Sayfa No: 51
Fotoğraf.10.	Seccade	Sayfa No: 53
Fotoğraf.11.	Seccade	Sayfa No: 55
Fotoğraf.12.	Seccade	Sayfa No: 57
Fotoğraf.13.	Seccade	Sayfa No: 59
Fotoğraf.14.	Kilim	Sayfa No: 61
Fotoğraf.15.	Ala çuval	Sayfa No: 63
Fotoğraf.16.	Kıl Çul	Sayfa No: 65
Fotoğraf.17.	Kıl Çul	Sayfa No: 67
Fotoğraf.18.	Kıl Çul	Sayfa No: 69
Fotoğraf.19.	Kıl Çul	Sayfa No: 71
Fotoğraf.20.	Kıl Çul	Sayfa No: 73
Fotoğraf.21.	Kıl Çul	Sayfa No: 75
Fotoğraf.22.	Kıl Çul	Sayfa No: 77
Fotoğraf.23.	Heybe	Sayfa No: 79
Fotoğraf.24.	Heybe	Sayfa No: 81
Fotoğraf.25.	Heybe	Sayfa No: 83
Fotoğraf.26.	Heybe	Sayfa No: 85
Fotoğraf.27.	Heybe	Sayfa No: 87
Fotoğraf.28.	Eğer örtüsü	Sayfa No: 89
Fotoğraf.29.	Azık torbası	Sayfa No: 91
Fotoğraf.30.	Barak kilimi	Sayfa No: 93
Fotoğraf.31.	Barak kilimi	Sayfa No: 95
Fotoğraf.32.	Seccade	Sayfa No: 97
Fotoğraf.33.	Kilim	Sayfa No: 99
Fotoğraf.34.	Leblebi çuvalı	Sayfa No: 101
Fotoğraf.35.	Kıl çuval	Sayfa No: 103
Fotoğraf.36.	Kıl çuval	Sayfa No: 105
Fotoğraf.37.	Seccade	Sayfa No: 107

Fotoğraf.38.	Seccade	Sayfa No: 109
Fotoğraf.39.	Kilim	Sayfa No: 111
Fotoğraf.40.	Kilim	Sayfa No: 113
Fotoğraf.41.	Kıl Çul	Sayfa No: 115
Fotoğraf.42.	Seccade	Sayfa No: 117
Fotoğraf.43.	Kıl çul	Sayfa No: 119
Fotoğraf.44.	Azık torbası	Sayfa No: 121
Fotoğraf.45.	Seccade	Sayfa No: 123
Fotoğraf.46.	Kıl çul	Sayfa No: 125
Fotoğraf.47.	Kilim	Sayfa No: 127
Fotoğraf.48.	Barak kilimi	Sayfa No: 129
Fotoğraf.49.	Seccade	Sayfa No: 131
Fotoğraf.50.	Kıl harar	Sayfa No: 133
Fotoğraf.51.	Kilim	Sayfa No: 135
Fotoğraf.52.	Seccade	Sayfa No: 137
Fotoğraf.53.	Eğer Örtüsü	Sayfa No: 139
Fotoğraf.54.	Kıl çul	Sayfa No: 141
Fotoğraf.55.	Kıl çul	Sayfa No: 143
Fotoğraf.56.	Kilim	Sayfa No: 145
Fotoğraf.57.	Çuval	Sayfa No: 147
Fotoğraf.58.	Seccade	Sayfa No: 149
Fotoğraf.59.	Seccade	Sayfa No: 151
Fotoğraf.60.	Kilim	Sayfa No: 153
Fotoğraf.61.	Kilim	Sayfa No: 155
Fotoğraf.62.	Kilim	Sayfa No: 157
Fotoğraf.63.	Seccade	Sayfa No: 159
Fotoğraf.64.	Kilim	Sayfa No: 161
Fotoğraf.65.	Kilim	Sayfa No: 163
Fotoğraf.66.	Eğer örtüsü	Sayfa No: 165

ÖNSÖZ

ANTALYA ELMALI YÖRESİNDE TESPİT EDİLEN YÖRÜK DOKUMALARI

Tarih, kültür, turizm ve tarım kenti olan Elmalı, geçmişten aldığı tarihsel mirası bugünle birleştiren ve bu mirası geleceğe taşıyarak medeniyetle yoğrulmasını sağlayan şirin bir kent olma özelliği taşımaktadır. Elmalı ilçesinin tarihi M.Ö. 5. – 4. Yüzyıllarda bölgede yaşayan Likyalılar ile başlar. Bölge, Roma İmparatorluğu'nun, Bizans İmparatorluğu, Selçuklu Devleti'nin, Teke Beyliği'nin, Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetiminde kalmış bir şehirdir.

Elmalı, Likya'nın kuzeyini temsil eden önemli şehirlerden birisidir. İlçe çeşitli medeniyetler ile iç içe yaşamış bir yöredir.

Yıldırım Bayezid zamanında Osmanlı idaresine geçen Elmalı, Osmanlı Devleti'nin ilk zamanlarında Anadolu Eyaletine bağlı Teke Livasının merkezi ve Teke Paşalarının ikametgahı olmuştur. İdare merkezinin Antalya'ya nakledilmesi üzerine Elmalı kaza haline gelmiştir. İlçe sıra ile Kabalı, Emelas, Elmalı gibi isimlerle anılmıştır.

1984 yılında Elmalı'nın Bayındır köyünden Amerika Birleşik Devletlerine kaçırılan ve "yüzyılın definesi" diye adlandırılan 1900 Sikke nedeniyle son yıllarda adı sıkça duyulan Elmalı Antalya'nın batısındaki ilçelerdendir. Antalya'ya uzaklığı yaklaşık 110 km olup yayla özelliği taşımaktadır.

Oğuz Türkleri'nin Teke yöresine özellikle Elmalı çevresine yerleşmeleri XIII.yüzyılın ilk yarısıdır. Bugün, Elmalı ilçesindeki Eymür, Salur, Bayat adlı köylerin adları da 24 Oğuz boyunun adını taşımaktadır. Bu köy adları da Oğuz Boylarının çok erken olarak bu yöreye iskan olduğunu göstermektedir.

Osmanlı tahrir defterleri'de Türkmen (Yörük) topluluklarının Elmalı Yöresine erken devirlerde yerleştiğini belgelemektedir. Elmalı çevresindeki Yörükler Elmalı ilçesi Merkez Karyagdı mahallesi nüfusuna kayıtlıdır.

Elmalı ve yöresinde Oğuz Türkleri XIII. Yüzyılın ilk yarısında yerleşmeye başlamışlardır. Bugün Elmalı ve ilçesindeki Eymür, Salur, Bayat adlı köylerin adları da 24 Oğuz boyunun adını taşımaktadır.

Elmalı'da Saçıkıralı, Karakoyunlu, Karahacılı, Yeniosmanlılar, Suyabatmaz, Hayta, Tahtacılar gibi yörükler kendine özgü el sanatlarıyla tanınırlar.

Araştırma konum, Antalya ili Elmalı ve Yöresinde tespit edilen Yörük dokumaları üzerine yapılan bir incelemeyi içermektedir. Bu konuyu seçmemdeki asıl neden; Elmalı da ikamet etmem, bu konu hakkında bir araştırmanın olmaması ve günümüzde yok olmaya yüz tutmasıdır. Yörede yaptığım araştırmalarda gözlemlediğim en büyük sorun, Elmalı'da dokumacılığının son 20 yıldır üretiminin azalması ve insanların daha çok gelir getiren seracılığa yönelmesi olarak gördüm.

Bu nedenle tez konusu belirlerken yaptığım ön araştırmada Elmalı ve köylerinde dokunan el dokumalarında el dokuma tezgahı ile dokunmuş yöreye ait dokumaların yöresel adları, kullanım alanları ve boyut ve kalitelerinin belgelenmesi amaçlanmıştır. Yaptığım araştırmada bana yardımını esirgemeyen başta danışman hocam Doç.Dr.Ömer ZAIMOĞLU'na, Yrd.Doç.Dr.Mehmet SAĞ hocama, eşim Okutman Derya ÖGE SET'e oyun zamanından çaldığım kızım Elif Öge'ye, Fatih SET'e, Güzel Sanatlar Fakültesi yazı işleri

memurları Seyhan Hanım ve Ali Bey'e, Güzel Sanatlar Enstitüsü çalışanları Cevahir Hanım ve Hürmüz Hanım'a, Elmalı merkez ve köylerinde Nuriye AYDIN, Eyüp ÇETUZ, Ayşe BAŞKAYA, Yurdagül DEMİR, Mehmet GENCER, Kerim YAVUZ, Melike ÖZDEMİR, Adile AKKAYA, Emine AKSU, Aysel TEKELİOĞLU, Recep KISAOĞLU, Gülizar KORKUT, İbrahim KORKUT, Şaban YILMAZ, Hatice YILMAZ ile yapılan görüşmelerde kendilerinden aldığım sözlü ve görsel bilgiler'den dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

İnsanoğlu sınırsız olan ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla doğadaki malzemeleri kullanarak çok çeşitli ürünler ortaya koymuşlardır. İhtiyaçlarını farklı özelliklere sahip olan ürünlerden çeşitli işlemlerden geçirdikten sonra göze hoş gelecek şekilde süslemişlerdir. Bunlardan bir tanesi de insanların el emeği göz nuru ürünler olan dokumalardır. Dokumalar geçmişten günümüze geniş bir kullanım alanına sahiptir. İp olarak da kendi koyun ve keilerinden elde ettikleri ynleri çeşitli aşamalardan geçirerek ip haline getirmişler ve bunları da farklı tekniklerde dokumuşlardır. Bu dokumaları hazırlarken estetik bir görünüm kazandırmışlardır. Kızlarına eyiz olarak, evlerde ve gleri sırasında yıllarca kullanmışlardır.

Hayvancılığa bağlı olarak yön ve kıl'ın kolay temin edilmesinden dolayı Elmalı ve yöresindeki Yörük dokumaları eskiden geniş bir kullanım alanına sahipmiş. Buna bağlı olarak farklı yapım tekniklerinde ve bezemelerle farklı ürünler ortaya konmuştur. Günümüze kalan bu ürünleri belgelemeye çalıştım. Elde edilen bu ürünler genellikle aynı kullanım alanlarında kullanıldığı görülmüştür. Elmalı ve yöresindeki dokumaların koyun ve keçilerden elde edilen ynlerin evlerde belirli aşamalardan geçtikten sonra (taranma, eğrilme, boyama) gibi ip haline geldiğini tesbit edilmiştir. Dokumaların yapıldığı tezgahlara ıstar denilmektedir. Yörükler ıstarları yaylaya çıktıklarında çadırın önlerinde, kışın sahile indiklerinde ise evlerinin bir odasına tezgah kurarak dokumuşlardır. Bu çalışmayı hazırlarken günümüze kadar gelen örneklerin fotoğraflarını çekip ilgili kişilerle görüşerek bilgi almaya çalışılmıştır. Bu rnleri malzeme, renk ve form olarak kaynak kişilerden alınan bilgilerle literatüre eklemeye çalışılmıştır.

Eskiden yörede geniş bir kullanım alanına sahip olan dokumalar günümüzde sanayinin gelişmesine bağlı olarak ve insanların seracılık gibi alanlara yönelmesiyle ve hayvancılığın azalmasına bağlı olarak günümüzde oldukça azalmış olup, yok olma derecesine gelmiştir. Eskiden geniş bir kullanım alanına sahip olan dokumalar şimdilerde ise parmakla gösterilecek derecede azalmıştır. Yaşlı insanların sandıklarında ve yüklük altlarında, dolaplarda saklanmaktadır.

Bu alışmada Elmalı ve yöresindeki Yörüklerin bölgeye nasıl geldiklerini, hangi g yollarını kullandıklarını, yazın hangi yaylalara çıktıklarını tespit etmeye çalıştım.

Anahtar Kelimeler: Alauval, ıstar, kızıl, yayla, yrk.

SUMMARY

Materials in nature have been used to produce various products in order to satisfy what human being demands. Demands have been provided from products that have different properties. These products pass through various processes so they please to eyes. One of these handicraft products are wovens. Wovens are being used in a wide range of area from past to the present. They obtain wool from their own sheep and goats. This wool pass through several processes to obtain rope. Also these ropes are being knitted with various techniques. While being knitting these wovens aesthetic view has been acquired. These wovens used in downries, houses and migrations.

The wool can be obtained easily in Elmali region so nomad wovens are being used in a wide range of area. Various techniques used for obtaining various products. In this research wovens that could survive are being documented. These products generally have same usage areas. Elmali region wovens are being obtained from sheep and goats. Wovens are pass through several processes like (combing, warping, painting) to obtain ropes. The device that is being used for weaving is called as loom. Nomads used their looms in front of tents when they go uplands. In winter, nomads used their looms in one of their room of their houses. In this research wovens are being photographed and talked with relating people to gain information. These products added as material, color and form to the literature that has obtained from reference people.

Wovens are being used in a wide range of area but today the rising of developing industry, trend of greenhousing and diminishing animal husbandry caused to decrease of wovens. They are almost being perished. Wovens were being used widely but today they are being found so rare. Wovens are being stored in old peoples wardrobes and chests.

In this research which migration routes are used by Elmali region nomads and which uplands they go in summer is being investigated.

Keywords: Handmade sack, loom, carmine, upland, nomads

1.BÖLÜM

1.1. Konunun Tanımı ve Önemi

Araştırmanın konusu olarak “Antalya Elmalı ve Yöresinde Tespit Edilen Yörük Dokumaları” olarak belirlenmiştir. Toplumların sosyo-kültürel yapılarını en iyi el sanatları yansıtmaktadır. Bu ürünler toplumların gelenek, görenek, sosyal ve ekonomik yapısı yaşadıkları coğrafya hakkında bilgi vermektedir.

Türk yurdu, Anadolu geçmişten günümüze birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Anadolu insanının zevkini ve hayat tarzını yansıttığı sanat eserlerinde değişik kültürlerin izlerine rastlamak mümkündür. Bu birikim sonucunda sürekli değişerek ve gelişerek devam eden Türk kültürü, üretilen sanat eserleri bakımından da oldukça zenginleşmiştir.

İnsanların yaşamlarında önemli bir yere sahip olan dokumalar, geçmişten günümüze önemli bir yer teşkil etmektedir. Anadolu insanı yaptığı dokumalarına kendi içindeki inceliği, zerafeti ve duygularını katmıştır. Koyunlardan kırılarak belli aşamalardan geçerek ip haline getirdikleri yünleri yine doğal bitkilerden elde ettikleri doğal boyalarla çeşitli renklerde boyamışlardır. Farklı tekniklerde binlerce motif oluşturmuşlardır. Anadolu kadını oluşturduğu bu motiflere söyleyemediği sevgisini, aşkını dile getirmeye çalışmıştır. Birbirinden güzel renk ve motiflerin olduğu bu eserleri kimi zaman ev olarak, giysi olarak, yer yaygısı olarak değişik yerlerde kullanmışlardır.

Günümüzde ekonomik değişimin çok hızlı olması, yaşam şartlarındaki değişim ve teknoloji gelişimi el sanatları üzerinde de etkisini göstererek günümüzde el dokumalarının çok az üretilmesinde başrol oynamıştır. Tez çalışma konum olan Elmalı ve Yöresinde de yapılan seracılık faaliyetleri de bunda başrol oynamıştır.

Elmalı yöresinde yaşayan Yörüklerin dokudukları dokumaların elde kalan örneklerle göre değişik desen, renk ve teknik bakımdan zenginlikler göstermektedir.

Yörede konar göçer olarak yaşayan az sayıdaki Yörükler için düz el dokumalar önemli bir yere sahiptir. Yörükler yaşam tarzı gereği eşyalarını yanlarında taşımışlardır. Taşınması kolay olan bu dokumaları hem eşya olarak hem de eşyalarını taşıma da kullanmışlardır. Örneğin yer sergisi, eşyalarını taşımak için çuvallar, çadırın dokunması ve yastık olarak kullanmışlardır.

Antalya yöresinde ıstar denilen dik tezgâhlar veya herhangi bir tezgâh üzerinde birden çok iplik gurubunun birbiri arasından değişik şekillerde geçirilerek kenetlenmesi sonucunda oluşturulan bu ürünlere düz dokuma denilmektedir.

Düz dokumalar Yörüklerin hayatında önemli bir yere sahiptir. Bu yüzden kültürel değerlerimizin literatüründe yer alması ve tanıtımının yapılması için elde kalan örneklerle ulaşılabilir belgelenmesi önem arz etmektedir. Yörede yaşayan insanların hayatında önemli bir yeri olan bu dokumalar da kullanılan renk ve motiflerde kullanım yerleri belgelenmesi açısından da önemlidir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Antalya'nın Elmalı ilçesindeki ve yöresinde yaşayan Yörüklerin yaşam tarzında önemli bir yer tutan düz dokumalar hakkında bilgi vermek çalışmanın en önemli amacını teşkil

etmektedir. Yörede yaşayan Yörüklerin dokumalarından elde edebildiğimiz örnekler, kaynak kişilerle görüşerek elde ettiğimiz bilgiler doğrultusunda dokumaların motif, teknik, renk özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Yörede yaşayan Yörüklerin eskiden bu dokumaları hangi alanlarda kullandıkları araştırılmaya çalışılmıştır.

Elmalı ve yöresindeki düz dokumaların nasıl muhafaza edilerek günümüze kadar gelen örneklerini, bu örneklerin yöresel olarak farklılıkların tespit edilerek, literatüre kazandırılması asıl amaç olup, malzeme olarak neler kullandıkları ve nasıl hazırlandığı araştırılmıştır.

Elde kalan dokumaların özellikleri belirlenerek yöresel isimleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Yöresel çalışmalarla ilgili birçok araştırma yapılmasına rağmen Elmalı ve Yöresinde yapılan dokumalar hakkında araştırma olmadığında bu eksikliğin giderilmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Sınırları

Araştırmanın sınırları Elmalı ve yöresindeki Yörük dokumaları olarak sınırlandırılmıştır. Araştırma sırasında Elmalı ve yöresindeki Yörük dokumaları incelenmiştir. Elmalı da birçok yayla ve köylerde araştırma yapılmış, Yörük düz dokuması örneklerine ulaşılmış, yöreye ait olan düz dokumalar belirlenerek kayıt altına alınmış, kimlik formları hazırlanmıştır.

Dokumaların kullanım alanları, yörede ulaşılan kaynak kişilerden alınan bilgilerle belirlenmeye çalışılmıştır. Dokuma teknikleri renk ve motifleri hakkında bilgi alınmıştır.

1.4. Araştırmanın Yöntemi

Yapılan bu araştırma içindekiler kısmında belirtildiği gibi Giriş, Katalog, Elmalı ve Yöresindeki Yörük dokumalarının genel özellikleri, değerlendirme ve sonuç, öneriler, kaynakça, kaynak kişiler, fotoğraf listesinden oluşmaktadır.

Giriş kısmında konunun tanımı ve önemi, Araştırmanın amacı, araştırmanın sınırı, Araştırmanın yöntemi ve Elmalı hakkında bilgi verilmiştir.

Katalog başlığı altında Elmalı ve Yöresindeki Yörüklerin ellerinde bulunan düz dokumaların örneklerine ulaşılarak kayıt altına alınmıştır.

Yüzey araştırmaları sonucunda da ulaştığımız düz dokumaların fotoğrafları da çekilerek dokumaların özelliklerini belirleyen kimlik formları oluşturulmuştur. Dokumaların cinsinin ne olduğu da kimlik formlarına yazılmıştır.

Kimlik formlarından sonra dokumaların bilgilerine kaynaklık eden kişilerin kimlik bilgileri de sorularak araştırmaya alınmıştır.

Değerlendirme ve sonuç bölümünde, dokuma kimlik formunda kişilerden alınan bilgiler doğrultusunda değerlendirme yapılmıştır.

Öneriler kısmında ve sonuç kısmında elde edilen bilgilerden faydalanarak Yörük dokumalarıyla ilgili istekler belirtilmiştir. Dokuma kimlik formlarında da konu kısmında alınan fotoğrafların listesi yapıp fotoğraf numarasına göre sıralanmıştır.

Günümüzde düz dokumaların çok az yapılmasının nedeni yapımının zor olması ve insanların eğitim seviyesinin yükselmesine bağlı olarak daha rahat yaşama isteğidir. Yöresel

dokuma örneklerine ulaşarak incelenmesi, malzeme, renk, motif ve kompozisyon örneklerinin belgelenmesi Türk Kültürü ve dokuma sanatına katkı sağlamaktır.

1.5. Antalya İli Elmalı İlçesinin Tarihi, Coğrafi konumu ve Elmalı Yöresi Dokumacılığının Tarihsel Gelişimi

1.5.1. Antalya Elmalı İlçesinin Tarihi

“Antalya’nın eski yerleşim yerlerinden biri olan Elmalı, uzun ve zengin tarihi boyunca birçok medeniyete tanıklık etmiş, yörenin tarihi, M.Ö. 5. ve 4. Yüzyıllarda yaşamış olan Likyalılar ile başlamıştır. Beldenin M.Ö. 2000-3000 yıllarına varan yaşantısı, hala tarihin karanlık örtüsü altındadır. Ancak bu devirlere ait mezarlarda yapılan kazılar ve incelemeler, Likyalıların bir Asya Kavimi olduğunu kabule imkân vermiştir. Likya olarak anılan bölge, Roma ve Bizans İmparatorluğu’nun, Selçuklu Devleti’nin Teke Beyliği’nin, Osmanlı İmparatorluğu’nun yönetiminde kalmıştır. Özellikle Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde bölgenin en gelişmiş yöresi olarak kültür, sanat ve ticaret alanlarında çevresine örnek olmuş, Likya’nın kuzeyini temsil eden önemli şehirlerden biri olarak kabul edilmiştir. Bölgede yapılan arkeolojik kazılar sonucu yaşanan tarihe ve tanrıçalara ev sahipliği yapan birçok tarihi eser gün ışığına çıkartılmıştır. Bunlardan bazıları olan Kızılbeli Mezarları, Likya Yolu, Fildişi Çocuklu Kadın Heykeli, Gümüş Kral Heykeli, Semahöyük Küp Mezarları, Yapraklı Köyü Yazılı Kaya, Armutlu Köyü Kaya Mezarı, Söğle Yaylası Arı Serenleri tarihsel ve kültürel zenginliğin göstergelerindedir¹.”

“Bunlara ek olarak Elmalı’nın gelişimi, yörenin Yıldırım Beyazıt zamanında Osmanlı idaresine geçmesi, Osmanlı Devleti’nin ilk zamanlarında Anadolu Eyaletine bağlı olan Teke Livası’nın merkezi ve Teke Paşaları’nın ikametgâhı olmasının ardından idare merkezinin Antalya’ya nakledilmesi üzerine yörenin kaza haline gelmesiyle özetlenebilir. İlçe sıra ile “Kabalı, Amelas, Elmalı” isimlerini almış, ancak bu isimlerin nereden kaynaklandığına dair kesin bir delil bulunamamıştır.”

İlçe çeşitli medeniyetler ile iç içe yaşamış bir yöredir. Bunları sırasına göre tespit etmek günümüz için imkansızdır. Doğuda Semahöyük Köyü yakınlarında Karataş’ta, batıda Beyler Köyü yakınındaki Beyler Höyüğü’nde yapılan kazılar bölgenin Bronz Çağdan bu yana iskan edildiğini göstermektedir. Ancak Elmalı kentinin ilk kuruluşunun kolonizasyon döneminde 8. yüzyılda olduğu tahmin edilmektedir. Doğuda Semahöyük Köyü yakınlarında Karataş’da, batıda Hacimusalar Köyü yakınındaki Hacimusalar Höyüğü’nde yapılan kazılar, Elmalı Ovasının 3 bin yıllarından beri iskan edildiğini gösterir².

Osmanlı Devrinin ilk yıllarında Elmalı, Antalya Eyaletine bağlı Teke Livasının merkezi olmuş, idare merkezinin Antalya’ya alınmasına rağmen, Sancak beyleri bu bölgeyi yaylama merkezi olarak kullanmaları ilçeyi sürekli canlı tutmuştur. Elmalı, askeri yollardan uzak kalmış olmakla fazla gelişmemişse de, yine de kendine göre yöresel bir ekonomik faaliyetin merkezi olmuştur. Elmalı eskiden çeşitli hayvan ürünlerinin toplandığı bir pazar yeri olduğu gibi burada pamuklu bezler dokunurdu, dericilik de gelişmişti. Elmalı’da krom madeni de çıkarılmaktaydı ve zamanın Dahiliye Nazırı Memduh Paşa (1839-1925) bir tezkire ile dört krom madeninin kendisine verilmesini istemiştir. 19. yüzyıl sonunda ilçede 20 cami, 3 Rum, 1 Ermeni kilisesi, 5

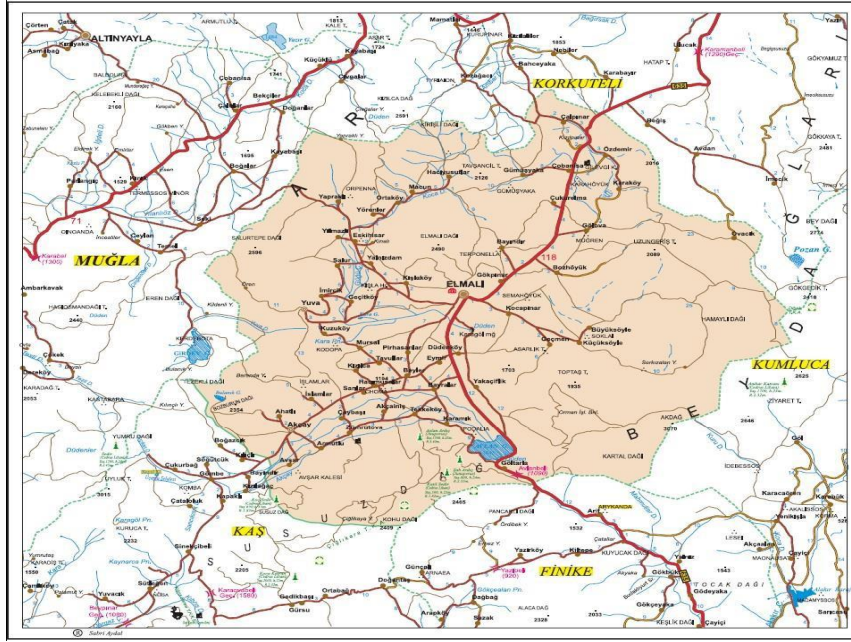
¹ Dünden bugüne Antalya.1.cilt.VI. bölüm.s.275 - 284

² A.g.e.s.277

hamam, 3 han bulunuyordu. Dükkan sayısı 508 ve 1841 yılında kentin nüfusu 10 bin civarında idi. 19. yüzyıl sonunda Konya vilayetinin, Antalya Sancağına bağlı olan Elmalı, Cumhuriyetten sonra 1940 yılında çıkan bir yangınla tamamen yanmış ve yeniden imar edilmiştir. Elmalı'ya 1883 yılında bir de telgrafhane inşa edilmişti³.

1.5.2. Elmalı ilçesinin Coğrafi yapısı ve Kültürü

Elmalı ilçesi, Güney Anadolu'yu kapsayan Toros Dağlarının Batı Akdeniz Bölgesinde uzanan Kıvrımları arasına sıkışmış Çanak şeklindeki bir plato üzerinde kurulmuştur. Kuzey yarımküre 46-46 doğu meridyen düzleminde ve 2503 m yüksekliğe varan Elmalı Dağı'nın güney eteğindedir. İlçenin kuzeyinde Elmalı Dağı, doğusunda Tilkicilik Tepesi, batısında Topdağı Tepesi, güneyinde de Elmalı Ovası yer almaktadır. İlçe merkezinin deniz seviyesinden yüksekliği 1050-1150 metreler arasında değişir. Elmalı'nın denize 40 km gibi bir dikeyde olması yanında rakımı göz önüne alınınca, ısı ortalamasındaki sahil yayla etkileşmesi açıkça kendini gösterir.

Şekil:1 Elmalı Fiziki Haritası (Dünden bugüne Antalya)

İlçenin 2009 yılı toplam nüfusunun 37.645 kişi olduğu anlaşılmaktadır. İlçenin 49 köyü ve Akçay ve Yuva adlarında 2 beldesi vardır.

Geleneksel kültürün gündelik yaşama içerisinde korunmaya çalışıldığı Elmalı'da, yöresel sanatlar ve şenlikler yüzlerce yıl boyunca bölgeye uğrayan Yörüklerin desen ve renk zenginliği ile yoğrulmuştur. Bu zenginliğin hissedildiği yörede; bakırcılık, demircilik, kuyumculuk, halı-kilim-çuvall-heybe dokumacılığı, taş işlemeciliği, kahve değirmeni ve ahşap işçiliği ilk sırada gelen el sanatlarıdır. Özellikle dokumacılığın bir dalı olan ve keçi kılından dokunan çul kilimler, Selçuklulardan kalma bir mirastır. Geometrik figürler ve kelebek motifl

³ A.g.e.s.279

eriyle dokunan çullar, dayanıklılığından dolayı çoğunlukla çadır ve kilimlerde kullanılmaktadır⁴.

Elmalı'da el sanatlarının yanı sıra şenlikler ve festivaller de vazgeçilmezler arasında yer almaktadır. Bunlara örnek olarak; Tarihi Elmalı Yeşilyayla Güreşleri, Gömbe Festivali, Elmalı - Tekke Köyü Abdal Musa Şenlikleri ve Hıdrellez Şenlikleri gösterilebilir. Ancak Yeşilyayla Güreşleri'nin ayrı bir önemi vardır ki bu da Türklerin ata sporu olarak anılan güreşin uzun yıllar öncesine, Orta Asya dönemlerine tarihlenmesinden gelir.

Her ne kadar tarihi Kırkpınar Güreşleri'nin bilinirliği halk arasında daha yüksekse de, geleneksel kültürün devamı Elmalı Yeşil Yayla Yağlı Pehlivan Güreşleri 652 yıldır gerçekleştirilmekte ve tarihçe olarak yurdumuzda birinci sırada yer almaktadır. 1975'li yıllara kadar ilçe halkı ve komşu köylerden gelen misafirlerin özellikle "Mehter Takımı"ni ve seyirlik oyun olan "Hart Hart Deve"yi izlemek için geldikleri bilinmektedir. Ancak günümüzde, güreşlerin başlangıcından iki gün öncesinde düzenlenen sempozyumlar ve sergiler ile bu sporun daha çok kültürel ve geleneksel yönü üzerinde durulmaktadır.

Eski çarşıları, arastaları ve dar sokaklarıyla, her adımda tarihin derinliklerine uzanarak Anadolu kültürünü yansıtan Elmalı, Elmalı Dağı yakınlarında kurulan oldukça eski bir yerleşim yeridir. Geçmişinin cazibesini bugünlere taşıyan yöre; iklimi, doğal güzellikleri ve Sedir ormanları ile büyük bir turizm potansiyeli taşımaktadır. Cumbaları, eski tip pencereleri ve parlak renkleriyle ilçeyi süsleyen evler ise, zamanın çok gerilerinden bugünü anlatırcasına hala dimdik ayaktadır. Sadece yaşama değil, seyirlik zamanlara da ilham kaynağı olan çift cumbalı ahşap Elmalı Evleri, en az Safranbolu Evleri kadar otantik bir yapıya sahiptir. Karakteristik özelliklerinin çoğunu bugüne kadar korumayı başarmıştır⁵.

En az 500 yıllık bu evlerin mimari bir ögesi olan ahşap dokusunda, yörenin zenginliği olan sedir ağaçlarından bol miktarda kullanılmıştır. Süslemelerdeki stilize ağaçları, çiçek motifleri ve altı köşeli yıldızlarıyla da Anadolu Kültürünü yansıtan eşsiz örneklerdendir.

Elmalı Evleri içerisinde ele alınabilecek en güzel örnek "Yeşil Kapıdır". 1600 yılında yapılmış olan bu yapının ahşap işçiliği, insanı şaşırtacak kadar özel bir ustalığın eseridir.

Etrafı ormanlarla çevrili Elmalı'da ahşabın mimari bir malzeme olarak kullanıldığı yapılar içinde en görkemlileri Elmalı'nın Tahta mescit Mahallesi'nde Aylar Sokağı'ndaki Elmalı Evleri'dir ki bu sokakta adım adım tarihin izine tanıklık etmek mümkündür. Öte yandan Elmalı tarihi evlerinin restorasyon çalışmaları da sürdürülmektedir⁶.

1.5.3.Elmalı Yöresindeki Yörükler ve Tahtacılar Üzerine Bir Araştırma

1984 yılında Elmalı'nın Bayındır köyünden Amerika Birleşik Devletlerine kaçırılan ve "yüzyılın definesi" diye adlandırılan 1900 Sikke nedeniyle son yıllarda adı sıkça duyulan Elmalı Antalya'nın batısındaki ilçelerdendir. Antalya ya uzaklığı yaklaşık 150 km olup yayla özelliği taşımaktadır⁷.

⁴ A.g.e.s.279

⁵ A.g.e.s.280

⁶ A.g.e.s.284

⁷ SEYİRCİ, M, Batı Akdeniz Bölgesi Yörükleri, Der Yayınları, İstanbul, 2000, s.49.

Uzun yıllardan bu yana Elmalı'da görev yapan Abdullah EKİZ 1955 yılında Elmalı ilçesinde Yörükler ve Tahtacılar üzerine kısa ancak özlü bir araştırma yapmış. Bu araştırmayı, Abdullah EKİZ' den izin alarak notlarından öğrendiğimize göre, dönemin valisi Nuri TEOMAN' a (Teoman Paşa) 1964 yılında vermiştir⁸

1980 yıllardan bu yana Yörükler üzerine araştırma yapmaktayım. Araştırmalarım sırasında vali Teoman Paşa'ya verilmiş notlar elime geçti. Bu notlar gün ışığına çıksın istedim. EKİZ'den izin alarak notları fazla değiştirmeden yayına hazırladım. Araştırma ile ilgili bütün emek, değerli araştırmacı EKİZ'indir.

EKİZ'in araştırmalarında sözünü ettiği Yörük ve Tahtacıların hemen hemen bütünü konar-göçerli bırakmış, toprak insanı olmuşlardır. Oğuz Türkleri'nin Teke yöresine özellikle Elmalı çevresine yerleşmeleri XIII.yüzyılın ilk yarısıdır. Bugün, Elmalı ilçesindeki Eymür, Salur, Bayat adlı köylerin adları da 24 Oğuz boyunun adını taşımaktadır. Bu köy adları da Oğuz Boylarının çok erken olarak bu yöreye iskan olduğunu göstermektedir⁹

Osmanlı tahrir defterleri'de Türkmen (Yörük) topluluklarının Elmalı Yöresine erken devirlerde yerleştiğini belgelemektedir. Elmalı çevresindeki Yörükler Elmalı ilçesi Merkez Karyağdı mahallesi nüfusuna kayıtlıdır. Gelelim EKİZ'in 1955 yılında Elmalı çevresindeki Yörük aşiretleri ile ilgili yaptığı araştırmalara¹⁰:

1- Saçıklaralı: Bu aşiret 155-160 hane kadar olup, Elmalı'nın Karyağdı mahallesine kayıtlıdır. Kışın Finike'nin Hacıveliler köyünde otururlar. Muhtarlıkları vardır. İlkbaharda Elmalı'nın Dereköy yaylasıyla, Geçmen köyü yaylasına bitişik, devlete ait Hüseyin kıyısı namıyla anılan yaylaya çıkarlar. Hasat zamanında Karamık Köyü civarında mekan tutup develeriyle diğer köylere taksim olurlar; muayyen bir ondalıkla hasılatı taşırlar. Hayvancılıktan ziyade deveciliğe önem verirler.

2- Karakoyunlu : Kışın Finike'nin Yeniceköyü'nde otururlar. Baharda Elmalı'nın Göğü ve Salur köyü yaylalarıyla Küçük Söğle ve Geçmen köyünün Çıyırıcık yaylasına ve bir kısmı da Kofu Dağına çıkarlar. 130 – 140 hane kadardır. Hasat zamanında Salur, İmircik, Mümür, Kışla ve Yalnızdam köylerine dağılarak develeriyle mahsulat taşırlar. Esas meşguliyetleri koyunculuk olup devecilikleri ikinci derecededirler.

3- Karahacılı: Kışın Finike'nin Adrasan köyünde otururlar. Baharda Elmalı'nın Hacıyusuflar köyü yaylasına çıkarlar. 25 – 30 hane kadar olup hayvancılığa pek önem vermezler. Hasat zamanı köylerde develeriyle yük taşırlar.

4- Yeniosmanlılar: Bunlar da kışın Finike'nin Adrasan köyünde otururlar. Baharda Elmalı'nın Dereköy(Ortaköy)'üne çıkarlar. 5 – 10 hane kadar olup hayvancıdır. Bütün bu aşiretler, hasat zamanından sonra yani Finike'ye göç etmeden önce; hayvanlarını otlatmak ve koyun, keçi gibi küçükbaş mallarını satmak için Karagöl çevresine gelirler.

5- Suyabatmaz: Bu aşiretten hemen hemen kalmamıştır. Birkaç hane varsa da Elmalı köylerine yerleşmiş ve kaynaşmışlar, dolayısıyla özelliklerini kaybetmişlerdir. Diğer aşiretler törelerini korurlar, saf Türkçe konuşurlar, misafir sever ve hürmetkardır. Bunlardan zaman

⁸ A.g.e.s.49.

⁹A.g.e.s.50.

¹⁰A.g.e.s.50.

zaman göçebeliği bırakıp şehir ve köylere yerleşenler olduğu gibi, kız vermek suretiyle hısımlık kurarlar.

6- Hayta: Bu boy, Saçıkartalılarla birlikte yaşamalarına rağmen kaynaşamazlar. Kanun ve ahlak bakımından hırçındırlar. Çoğunlukla kendilerinin ‘HAYTA’lı olduklarını gizlemek isterler; Saçıkartalı’yız derler. 25-30 hane kadar olup devecidirler.

Çevrede başka yörük olmadığını belirten EKİZ ayrıca Elmalı'nın Bayat, Salur, Eymür, Yuva köyleri hakkında da şu kısa açıklamayı yapmıştır¹¹

BAYAT KÖYÜ: Bugün köyün resmi adı Zümrüt Kaya'dır. (1960 yıllarından sonra, bilinçsizce adı değiştirilen köylerdendir. M.S.) Evvelce pek kısa bir zaman için nahiye olmuş ise de bugün Akçay (Kaş çiftliği) Kasabasına bağlı bir köydür.

SALOR KÖYÜ: Bugün Salor, Salur'a dönüşmüş, Salur köyü olmuştur.

EYMÜR KÖYÜ: Bugün Eymür, Eğmir'e dönüşmüş, Eğmir köyü olmuştur.

TAHTACILAR: Tarihi kayıtlara ve araştırmalara göre bugün Anadolu'da yaşayan Tahtacılar, Oğuz, Kıpçak ve Uygur Türkleri oymaklarına bağlı Ağaçeri denilen Uruğlar topluluğudur. Bu insanlar sürekli orman işleri ile uğraştıkları için ‘ağaçeri’ deyimini genel bir ad olarak almışlardır. Şimdi, Adana'dan Çanakkale'ye kadar çoğunlukla ormanlık bölgelere yerleşen bu ağaçeri Türkmenleri 12 oymak olarak göstermek mümkündür.

1-Evci, 2- Enseli, 3- Ökçeli, 4 – Çepçili, 5 – Sivri Külahlı, 6 – Kehalı, 7 – Alcı, 8 – Şenebli, 9 – Çaylak, 10 – Beydili, 11- İlbaylı, 12 – Akçaylı.

Antalya ve çevresinde yaşayan Tahtacılar, çaylak oymağındandır. Selçuklu Sultanı I. Gıyaseddin Keyhüsrev'in antalya'yı 1206'da almasından sonra Tahtacılar bu tarihten itibaren bölgemize (Elmalı ve Çevresine) yerleşmeğe başlamışlardır¹²,

1.5.4. Yörüklerde Yaşam

Yaşamları genellikle yaylak ve kışlaklarda hayvancılıkla uğraşarak geçiren Yörükler'in geçim kaynaklarının temeli hayvancılıktır. İçinde barındıkları keçe evlerini koyunun yününden, yaygın bir barınak olan kara çadırlarını keçi kılından Yörük kadınları kendileri yaparlar¹³.

Yiyecekleri genellikle hayvansal gıdalara dayanır. Et, bulgur, ot yemekleri ve süte dayalı yemekler, koyun ve keçilerden elde ettikleri yağ, peynir, yoğurt gibi hayvansal gıdaları ve yün, kıl gibi hayvanlardan elde ettikleri hammaddeleri, yine satışa gelen koyun, keçileri çevrelerinde kurulan pazardaki tüccarlara veya köylülere satarak sağladıkları paralarla kışlık yiyeceklerini, pazardan ve çevrelerindeki köylerden alırlar. Yörükler mallarını satarken uzun boylu pazarlık etmezler. Pazarlık etmek tüccara özgüdür. Onları gözleri, gönülleri toktur¹⁴.

¹¹ A.g.e.s.51.

¹² A.g.e.s.51

¹³ SEYİRCİ, M, Batı Akdeniz Bölgesi Yörükleri, Der Yayınları, İstanbul, 2000, s.9.

¹⁴ A.g.e.s.9.

Pazar, Yörük için önemlidir. Pazarda diğer yörük obalarından gelen eşlerini, dostlarını, yakınlarını görürler, yine askerdeki, uzaktaki yakınlarından gelen mektupları alırlar. Yörük kışlığa indiğinde genellikle çocuklarını yakınlarındaki köylerin okullarına gönderirler. Oturdıkları yer sürekli değişken olduğu için seçimlerde oy kullanmaları da düzenli değildir. Belirli bir ikametgahları yoktur¹⁵.

İstenilen düzeyde okula gidilmez, seçimde oy kullanılmaz. Ancak, vatan borcu askerlik mutlaka yapılır. Çünkü, askerlik her erkeğin boynuna borçtur, kutsal görevdir. Yine, askerliğini yapmayan er kişi adamdan sayılmaz. Dinsel görevleri olan bayramı, Cuma namazlarını yakınlarındaki köy camisine giderek yerine getirirler. Veya yaylakta, kışlakta taşlarla çevirdikleri bir açık alana halılar, kilimler geçici olarak yayılır. Bu alanda, imamlık görevini yerine getirecek bir er kişinin yönetiminde namazlarını kırlarlar. Yörükler, erkek çocuklarını mutlaka sünnet ettirirler. Temizliği, paklığı seven Yörükler, düğünlerini genellikle kışlakta veya yaz sonunda yaparlar. Son derece konukseverdirler. Gelen konuğa mutlaka kuzu ve oğlak kesilerek konu komşuya dağıtılır, ‘hayırlısıyla gitsin, gelsin’ diye. Askerden sağlıklı dönen kişi içinde adak kesilir, adak konu komşuya dağıtılır. ‘Hayırlısı ile gitti geldi’ diye adanan, bir adak mutlaka yerine getirilir¹⁶.

Yörüklerin yaşamında kadının önemli bir yeri vardır. Çadırın yönetimi evin en yaşlı kadınındır. Kadın evin direğidir. Çocuğu kadın doğurur, konuğu kadın ağırlar, kilimi, çadırı, heybeyi, kolanı kadın dokur. Keçeyi kadın pişirir. (Dokumaları genellikle küçük boyutlu, bol renkli ve motifleri özgündür.) Hayvandan sütü kadın sağar. Üzerlerine giyilen giysiyi kadın diker. Keçiden koyundan kırkılan yünü, kılı o temizler, eğirir, boyar, binbir renkli motife dönüştürür. Çadırda dumanı tütürür, ekmek, aş yapar. Sözüün özü, Yörük kadını beş parmağında beş hüner, üretkenliğin, sevginin, vefanın eşsiz bir örneğidir¹⁷.

Erkeklerse, evin güvenliğini sağlamaktan, çarşıya, pazara gitmekten sorumludur. Ayrıca, develeriyle yakın köylerden, köylülerin yükünü para karşılığı taşırlar. Yörükler tutucu insanlar değildir. Kadın, erkek dağda, bayırda rahatça konuşurlar. Genç kız, genç delikanlı birlikte koyun, keçi otlatmaya giderler. Kaçma, göçme olayına pek sık rastlanmaz, kimsenin namusuna leke gelmez¹⁸.

Sözüün özü, ahlaklı, gözü günlük tok olan Yörüklerde hayvandan sağlanan her şey değerlendirilir. Örneğin, yaylada kestiği keçinin boynuzunu atmaz, saklar, yayla dönüşünde, yol kenarında rastladığı çingeneye, boynuzdan bıçak yapsın diye satarak, karşılığında gümüş bilezik, bıçak, yüzük alır. Yine kestiği hayvanın kamını, bağırsaklarını atmaz, temizler, kurutur. Yayla dönüşü, yol kenarındaki köylülere yağlarını saklamaları veya yünlerini atmaları için karnı ve bağırsağı pekmez, nerdek (nar suyu), nohut, fasulye, üzüm karşılığı verirler¹⁹.

1.5.5. Yörük Göçü

Anadolu Türkleri arasında bir atasözü vardır. ‘‘Yörük göçü yolda düzelir.’’ Aslında bu söz Yörük göçünün düzensiz olduğu için söylenmiştir. Göç yolunun uzun olduğunu vurgulamak için söylenmiştir. Yaylakla kışlak arasında göç yolunun en kısası bir haftalık süreyi

¹⁵ A.g.e.s.9.

¹⁶ A.g.e.s.10.

¹⁷ A.g.e.s.10.

¹⁸ A.g.e.s.10.

¹⁹ A.g.e.s.10-11.

içine alır. Bu süre on beş günde olabilir, bir ayda. Oysa, Yörük göçünde tam bir görkem, renklilik, canlılık kısaca bir soyluluk vardır²⁰

Kış, kışlakta geçiren Yörükler, Nisan ayı sonlarında ovalar ısınmaya başlayınca Yörük obalarında bir canlılık görülmeye başlar. Ovalarda ot kuruyunca sinek çoğalınca, sıcak artınca yaylanın bereketine, otunun bolluğuna, serinliğine alışan koyunu, keçiyi, deveyi, ineği kışlıkta tutamazsın artık. Zamanında göçmezsen, yaşlı hayvanlar sürünün başına geçer, sürü yaylanın yolunu tutar.

Sürü yola dizilmeden, yayla Yörük beyini çağırmağa başlayınca Yörük beyi Yörük obasının yaşlı kocalarından sözü dinlenenleri çadıra davet eder. Bey'in başkanlığında göç günü kararlaştırılır. Göç'ün Salı gününe gelmemesine özen gösterilir. İnanca göre, "Salı günü tutulan göç sallanır kalır." Salı günü göç başlarsa uğursuzluk sayılır. Göçün Perşembe günü başlamasına dikkat edilir, Perşembe günü uğurlu sayılır. Çadırın ortasındaki direktten "Çoğsu iner" Çoğsü'nün inmesi göçün başlamasının işaretidir²¹

Göç günü belirlenince, aşirette heyecanlı bir göç hazırlığı başlar. Develerin havutları, eşeklerin semerleri, atların eğerleri elden geçer. Katara yeni girecek develere havutlar dikilir. Kolanlar dokunur. Koyuna, keçiye takılacak çanlar elden geçirilir. Çocuklara yeni keçeler yapılır. Göçten iki gün önce çamaşırlar yıkanır, bir gün önce ise göçün ilk günlerinde yenecek mayalı ekmekler pişirilir.

En görkemli göç yayla göçüdür. Göç günü genç kızlar, gelinler, delikanlılar, çocuklar yeni dikilmiş dağ çiçeği kokuşlu, allı güllü dağlar kadar renkli giysilerini giyerler. Genç kızlar, gelinler doğadan elde ettikleri çiçeklerin, kekiklerin, karanfillerin kokusuyla burcu burcu kokarlar. Delikanlıların bıyıkları bükülmüş, beline şal kuşağı takılmıştır²².

Göçten önce sabahın erken saatlerinde, sürüler göç yoluna düzülür. Sürüleri genç insanlar sürerler. Boğaz havaları ile kaval sesleri sürünün çan seslerine karışarak çok sesli bir göç oluşur, göç yolunda.

Sürünün arkasından ağır kısmı hareketlenir. Yörüklerin erkekleri develeri havutlar, atları eğerler, kadınlar çocukları hazırlar. Çamaşırların yerleştirildiği renkli çuvallar, kara çadırlar ve diğer yiyecek, kullanılacak yükler, develere sarılmaya başlanır. Beş altı deve bir katarı oluşturur. Öndeki develere renkli çuvallar sarılır. Üslerine renkli büyük kilimler örtülür, gelin gibi süslenir. Arkadaki develere çadır ve benzeri yükler sarılır.

Böylece deve katarı önden bakılınca daha gösterişlidir. Yine develer değişik çanlarla, kolanlarla süslenir. Kimi çanların devenin yüzünün iki yanına, kimi çanlar ise kuyruğuna, karnına veya havudun hatap ağaçlarına takılır. Yine develerin başlarına renkli süslü başlıklar takılır²³.

Deve katarlarını ailenin yeni gelini veya genç kızını çeker. Deve çeken genç gelinin önüne oba beyi bile geçmez. Kadına saygıdır. Aile reisi ise atının üzerinde göç katarının yanında yerini alır. Değişik katarlar arka arkaya dizilince seyrine doyum olmayacak bir Yörük göçü çıkar ortaya. Göç yörük için tam bir saltanattır. Zengin bir deneyim, kültürün ürünüdür.

²⁰ A.g.e.s.6.

²¹ A.g.e.s.6.

²² A.g.e.s.7.

²³ A.g.e.s.7.

Yaz göçünde, sürüde taze oğlak, deve köşeği, kuzu, yani taze hayvan olacağı için konaklama yerleri kısa aralıklardır. Çünkü, sürüdeki yaşlı hayvan satılmış, yazınki yeni doğan kuzular, buzağılar, oğlaklar büyümüşür.

Yörüklük zor bir iştir, göç sırasında, sürünü, genç kızını, kurda, kuşa, korucuya, köylüye kaptırmamak için sürekli tetikte olacaksın.

Göç sırasında konaklama yerine gelince herkes kendi yurduna konar. Hiçbir aile başkasının yurduna konmadığı gibi, hiçbir Yörük grubu da başkasının konak yerine konmaz. Yurda konunca develer çözülür, az kalıncaksa hemen çadır kurulur. Sürüler sağılır, sütler pişer, yemekler, ekmekler pişer²⁴.

Hayvan sürüleri konak yerlerine, daha erken gelir.

Konak yerlerinde hayvanların yayılabileceği otlak, içebileceği su ve korunmaya elverişliliği aranır. Göçerler تنها yolu, ıssız yerleri tercih ederler. Konak yerleri güvenli ve özgür olsun isterler. Böylece sürüleri göze gelmez kurda kuşa yem olmaz. Böylece konaklaya konaklaya yaylaya varılır. Kışlağa dönüşte de yaklaşık aynı yol izlenir²⁵.

Göçe karar verilince, hastalık, doğum durumu, hayvanını kaybetme dikkate alınmaz. Hasta insan hayvana bindirilerek yola düzülür. Yörük çocuklarının çoğu yollarda doğmuştur. Yine Yörük gelinlerinin, kocalarının çoğu yollarda can vermiştir. Ölen insanı yol üzerindeki en yakın köy veya Yörük mezarlığına konur. Göç sırasında herkes birbirine yardımcı olur. Yörüğün iyiliği, dürüstlüğü, yardımseverliği, insanlığı bu göç sırasında belli olur. Rahat ve açık konuşmayı severler, doğaldırlar. Kimse kimsenin rızığında, namusunda değildir. Böyle olanın cezası ağırdır, çoğunlukla yaşatılmaz²⁶.

Göçün zengin bir kültürü vardır. Göç sırasında büyük bir Yörük grubu, küçük bir Yörük grubuna rastlarsa, o grubu ağırlar, yedirir, içirir, konuk eder. Yine göç sırasında yol boyunca varsa erenler, ulu ağaçlar ziyaret edilir, kurbanlar kesilir, bezler bağlanır. Her yaylanın bir şehidi, her dağın bir ereni, bir ziyaret yeri vardır. Yol üzerinde var olan köylerde kurulan pazarlar'dan köylülerden alışveriş yapılır.

Konak yerlerinde, sazlar çalınır, kesilen davarlar birlikte yenilir, ağaçlara salıncaklar atılır, sallanır, çocuklar kincirak kurar döner, fazla kalıncırsa at yarışları, pehlivan güreşleri yapılır²⁷.

1.6. Yörede Düz Dokumalarda Kullanılan Malzemeler

1.6.1. Temizleme ve Kabartma Araçları

Yay ve Atacak : Yörede; yün, kıl ve pamuğun liflerinin birbirlerinde ayrılmasında ve kabartılmasında kullanılan araçlarıdır.

Yay ve atacak taraktan çıkan yün tomakları (top şeklindeki yün grupları); düzgün olarak ve parça parça, şehirde “pamuk atacak veya halaç” ismi verilen aletten geçer ve atılır.

Yay ve atacak Elmalı ve yöresinde yün , kıl ve pamuk kabartma işleminde oldukça yaygın olarak kullanılmıştır.

²⁴ A.g.e.s.8.

²⁵ A.g.e.s.8.

²⁶ A.g.e.s.8.

²⁷ A.g.e.s.9.

1.6.2. Eğirme, Bükme ve Sarma Araçları:

İğ: Eğirmede önceleri iki el arasında bir miktar yün oğuşturularak uzatılıyor, bunun ucuna bağlanan bir taşın döndürülmesi ile de büküm veriliyordu. Daha sonraları taş yerine ağaç kullanılmıştır. Böylece ilk iğler meydana gelmiştir. Başlangıçta ipliğe bükümün muntazam olarak verilebilmesi için, hala bazı ilkel toplumlarda görüldüğü gibi bu ağaç iğler aşağıya doğru konik şekilde yapılmıştır. Tablası üstte olan bu eğirme aracı iğe benzemektedir.

Kirman: Bu alet, çınar ağacından bir mile geçirilmiş dört kanattan meydana gelmektedir. Bu işe yün eğirme, pamuk eğirme ismi verilmektedir.²⁸

Yörüklerin yaşadığı Elmalı yöresinde çok kullanılan kirman; çengelli bir eksenin üzerine geçirilmiş iki tahtadan oluşan eğirme aracıdır.

Kirmanın kullanımı; “kirmen ile bükülecek iplerin yünleri sol kol bileğine bilezik gibi geçirilir ve sağ el ile kirmen döndürülür. İp büküldükten sonra kirmenin kanatlarının üstüne sarılır. Yörükler gezginci oldukları için genellikle bu usulü takip etmektedirler.²⁹

Çıkrık: Kirmen, teşi veya iğ ile bükülmüş, teççeyle ılgırdan geçmiş gelep olmuş ipleri masura yapmaya yarayan bu alete bütün Anadolu’da çıkrık denilmektedir. Finike ve yöresinde çıkrık ve çark diye adlandırılan bu alet iplik bükme ve sarma işlerinde kullanılmaktadır.³⁰

1.6.3. Çözü ve Hazırlık Araçları:

Çağ (Çağlık): Yörede “çözgü ağacı” olarak adlandırılan çağlık çözgü hazırlanırken üzerindeki çubuklara masuraların takıldığı ağaç çerçevedir. Çağın önündeki “peke” diye adlandırılan çerçeve kısmındaki yatay çubukların ortaları deliktir. Bu deliklerinden ve her iki yatay çubuğun arasından çözgü iplikleri geçirilmektedir. Çözgü ağacının geri kısmında tahta zemin ve bu zeminin üzerinde, çözgü iplikleri masuralarının bulunduğu dikey çubuklar bulunmaktadır.

Çözgü Direği (Çözgü kazığı): Yerde çözgü hazırlamaya yarayan tahta veya metal kazıklardır. Belirli aralıklarla çakılan tahta veya metal çubukların arasında çözgü iplerinin dolanmasıyla çözgülerin hazırlandığı yöntemdir. Geçmişte yörede oldukça fazla kullanılan bir çözgü hazırlama şeklidir.

Çözgü Tahtası: Bobinlerin takılmasına yarayan bir çerçeve üzerine zikzaklı olarak tahta çubukların takıldığı iki yan tahta ve çözgü ağızları için alt tahtadan belirli aralıklarla çivi çakılmış iki yan tahtadan oluşan çözgü aletidir.³¹ Yörede yapılan mülakatlar sonucunda dokuma yapan kadınların evinde çözgü tahtası bulunduğu bildirilmiştir. Bu tahtanın dokuma yapılacağı zaman çözgü hazırlamada kullanıldığı belirtilmiştir.

Istar: Yörede uygulanan düz dokumalarda ıstar kullanılmıştır. Bilinen dikey tezgah anlamındaki en eski tezgah “Penelope” tezgahtır.³² Istar tezgahı dikey çözgü çözülen Penelope tezgahın gelişmiş bir şeklidir.

Istarın parçaları yandaki dik ağaçlarına yan ağaç denilmektedir. Yan ağaçlar 18-20cm eninde 160-200cm arasında ağaçtır. Alt ve üstteki silindirik şeklindeki leventlere alt ağaç ve üst ağaç denilmektedir. Alt ve üst ağaçlarda çözgü çubuğunun gireceği delikler bulunmaktadır.

²⁸ YALMAN, A. Rıza, Cenupta Türkmen Oymakları, Ankara, 1977, s.465.

²⁹ YALMAN, A. Rıza, a.g.e., s.467.

³⁰ YAĞAN Ş. Yüksel, Türk El Dokumacılığı, İstanbul, 1973, s.115.

³¹ AYTAÇ Ç., El Dokumacılığı, İstanbul, 1977, s.109

³² UĞURLU A., ”Antik Çağ Anadolu Dokuma Sanatı”, İlgı, 1985, Sayı:43, s.11.

Ortada “gücü” denilen silindir şeklinde ağaç bulunmaktadır üst kısmında “varan- gelen” ağaç bulunmaktadır. Dokumanın gerginliğini ağaç ve çivilerle yapılan yan ağaçlara iple bağlanan kısma ise “çivi” denilmektedir. Istar sarma dik tezgahdır. Dokuma ilerledikçe alt ağaca sarılmaktadır.

Istar yörede yetişen çam ağaçlarından yapılmaktadır, çivi kısmı ise daha sağlam olan meşe gibi ağaçlardan ya da demirden yapılmaktadır. Istarın kurulup sökülmesi kolaydır. Evin önünde sert toprağın içine gömülerek veya çardakta ya da evin bir odasında betonun içine yan ağaçlar gömülmektedir. Sonra ağaç ve üst ağaç takılarak sabitlenmektedir. Istar kışları evin içinde yazın ise evin önünde ağaç gölgesine kurularak kullanılmaktadır.

Istar Tarağı: Yörede dokuma yapılırken atkının sıkıştırılmasında “tarak” olarak adlandırılan araç kullanılmaktadır. Dayanaklı ağaçlardan yapılan tarak halı kirkitine göre daha büyüktür. Şimşir gibi dayanıklı ağaçlardan yapılmaktadır. Yakın tarihlerde ise tarak olarak halı kirkitleri kullanılmıştır.

1.7. Düz Dokumalarda Kullanılan Gereçler:

1.7.1. Düz Dokumalarda Kullanılan İpler

Yün (koyun yünü): Yörede yapılan dokumalarda genellikle koyun yünü kullanılmıştır (Fotoğraf: 84). Özellikle desen ve atkı iplerinde bazı dokumaların çözümlerinde de yün kullanılmıştır. Bazı çuvalların atkı, çözgü ve desen ipleri yündür Yörede yaşayan yörükler yetiştirdikleri koyunların yünlerini kullanmışlardır. Koyunlar senede iki kere kırılmaktadır. İlkbaharda ve sonbaharda kırkım işlemi yapılmaktadır. Mayıs ayında sahilde kırkım yapılmayan koyunların ve keçilerin kırkımı Temmuz ayında yaylada yapılmaktadır. Kırkımda kullanılan makasa “koyun makası” adı verilmektedir. İlkbaharda Mayıs ayında yapılan kırkımdaki yüne “yapak” denilmektedir. Bu yünlerin kalitesi daha iyidir. Boyanıp eğirilip, dokunması daha iyi sonuç vermektedir. Eylül ayında kırılan güz yünü ise keçe yapımına iyi gelmektedir.

Kıl: Yörede yetiştirilen keçilerin kırılmasıyla elde edilmektedir. “Kırklık” adı verilen makas ile senede iki kez kırkım yapılmaktadır. Dokumaların genellikle çözümlerinde kullanılmıştır. Kilimlerde, alaçuvallarda, yolluklarda, yolluklarda, kireniz çuvallarda, heybelerde genellikle çözgü olarak kullanılmıştır.

“Bazı dokumaların hem çözgüsü hem de atkısı kıldan yapılarak kullanılmıştır. Çadırlarda, kara çullarda, yem çuvallarında, hararlarda ve bazı heybelerde hem atkıda hem çözgüde keçi kılından yapılan iplikler kullanılmıştır. “Kıllı kırık” adı verilen keçi kılı ile pamuğun ya da yünün birlikte büküldüğü ipler bazı dokumalarda çözgü ipliği olarak kullanılmıştır.

Pamuk: Dokumacılıkta çeşitli hammaddelerin ve pamuğun Asya’dan yayıldığı bilinmektedir.³³ Pamuk, cinsine, toprağa ve kültür yöntemlerine göre yüksekliği 25 cm ve 2 m arasında değişen pamuk bitkisi, normal olarak tohumunun toprağa atılmasından 3 ay sonra 12-24 saat gibi kısa bir süre için çiçek açmakta ve daha sonra içerisinde 3-5 tane çekirdek bulunan kozalara dönüştüğü belirtilmektedir³⁴.

³³ İYRİBOR, N., Türkiye’de Pamuk İpliği ve Pamuklu Mensucat Sanayi, Ankara, 1958, s.1.

³⁴ PEHLİVAN, E., Tekstil Teknolojisi, Konya, 1990, s.10.

Daha sonra dışarıya çıkan liflerin elle toplamaları yapılmaktadır. Toplanan pamuklar çırçır fabrikalarında çekirdeklerinden ayrılıp temizlenir. Temizlenen pamuk, yay ve atacak (hallaç makinesi) ile atılıp, kabartılmaktadır. İğ, öreke, kirman ya da çıkrık ile bükülen pamuklar iplik haline getirilmektedir.

1.7.2. Düz Dokumalarda Kullanılan İplerin Boyanması

“İnsanlık tarihinin ilk çağlarından beri, insanoğlu her şeyin göze daha hoş görünmesi için onu boyama gereksinimi duymuştur. Bu nedenle çevrelerindeki canlı ya da cansız tüm nesnelere renk verebilen canlılardan (boyarmadde) elde etmeye çalıştılar. Hiç kuşkusuz yüzyıllar süren sayısız sına ve yanılmaların sonunda da bunların en doğrusu ve en güzeli bulunmuştur. Tüm bu deneyim ve becerilerin büyük kısmı genellikle hiç yazılmadan ustadan çırağa aktarılarak günümüze dek gelebilmiştir³⁵.”

“Doğa, boya bitkilerince oldukça zengindir. Boyamalarda bitkilerin bazılarının tamamı kullanılırken, bazılarının ise tohum, çekirdek, meyve, meyve kabuğu, çiçek, yaprak, gövde, gövde kabuğu, ince dallar, kök toprak altı sürünenleri, ya da yumru kabuğu gibi kısımları kullanılmaktadır. Doğada ki yüzlerce çeşit bitki, farklı bölgeleri kullanılarak ve farklı yöntemler uygulanarak, farklı renk ve renk tonları bize sunmaktadır³⁶.”

“Doğal boyacılığın başlangıcından günümüze kadar önemini koruyan bitkilerden biri indigo’dur. Mavi rengin ana kaynağıdır. Bu bitkinin boyar maddesi diğer boya bitkilerinden daha farklı bir yöntemle elde edilerek günlerce süren hazırlık aşamasından sonra, belli bir süre boyada beklemiş ipliğin rengini önce sarıya boyar, daha sonra havanın oksijeni ile temas eden iplik sankibüyülü bir dokunuş ile giderek maviye dönüşür. Hindistan kökenli olan indigonun etkili boyar maddesini bünyesinde bulduran bir başka mavi renk kaynağı da Anadolu’da yetişen çivitotu’dur.³⁷ Anadolu kadını, yüzyıllardan beri dokumasında kullandığı geleneksel mavi rengi elde etmek için çivitotunun yapraklarını mayalı hamur, üre, kına, sönmüş kireç, arpa, sarımsak gibi bazı organik maddelerle beraber bir toprak kap içerisinde günlerce bekletip istediği rengi verecek kıvama gelmesini sağlar. Boya hazır olunca iplikler bu çözeltilde yine deneyimlerle belirlenmiş süre boyunca bekletilir. Sürenin sonunda çözeltilen çıkarılan iplikler doğanın verdiği armağan olarak halılarımızı, kilimlerimizi süsleyen mavi rengi alır³⁸.”

Uzun soluklu bir uğraşının, emeğin, göz nurunun sonucu elde edilen ve bu toplumların kültürel kimliklerinin oluşmasında bir yapı taşı olan doğal boyacılığın hammaddelerinden bir diğeri de kökboya’dır. Kırmızıyı boyayanlar arasında en önemli renk kaynağı olan kökboya bitkisinin, boyamacılıkta toprak altı sürgünleri kullanılmaktadır. Kökboyayı tarihi serüveninde ilk olarak Türklere ait olan en eski halı, Pazırık halısının kırmızısında görmekteyiz. 1949’da Altay Dağları’nda Pazırık kurganından çıkarılan bu halının yapılan analizler sonucunda kırmızı renkli ipliklerinin kökboya ile boyandığı belirlenmiştir. Yüzyıllar sonra Türklerin Anadolu’ya göç etmesi ile beraberlerinde getirdikleri dokuma kültürleri ve bununla birlikte doğal boya gelenekleri, Anadolu’nun sahip olduğu zengin bitki örtüsünün yardımı ile daha da gelişmiş ve bu bitkilerden kökboya, Osmanlı imparatorluğu döneminde önemli bir ihraç ürünü olarak ticari bir değer kazanmıştır. Avrupa’da ün kazanan ve Türk kırmızısı olarak bilinen rengin ana

³⁵ ETİKAN S., Türk el Sanatları araştırma dergisi, Sayı1, Cilt1,2011s.12-15.

³⁶ A.g.e.s.12-15.

³⁷ A.g.e.s.12-15,

³⁸ A.g.e.s.15-18.

kaynağı olan kökboyayı Avrupalılar uzun süre ithal etmişler ve daha sonra da kendi ülkelerinde yetiştiriciliği için çalışmalar başlatmışlardır.

Ancak kökboyanın boyar maddesi olan alizarin 1868 yılında sentetik olarak elde edilip piyasaya sürülünce yetiştiriciliği giderek azalmıştır.

Kökboya gibi cehri de Anadolu'nun önemli ihraç ürünü olan boya bitkilerindedir. Sarı rengin bilinen en iyi kaynaklarından olan ve uzun süre yetiştiriciliği yapılan cehri ticareti öneminden dolayı "altın ağacı" adıyla da anılmıştır. Cehrinin yanı sıra sumak, sevgi çiçeği), boyacı papatyası, gence, kadın tuzluğu ve safran da sarı renk veren önemli bitkisel boyalardan bazılarıdır. Ceviz ağacı ise ince dalları, yaprakları ve meyve kabuklarının içerdiği juglon "duymadan tek başına boyayabilen güçlü bir boyar maddedir.

Dokumacılık kültürü, geçmişten gelen deneyimlerle oluşarak insanların bilgisi ve becerisinin yanında zevkini de ekleyerek günlerce süren uğraşının sonucu boyalarını hazırlar ve bunlarla boyadığı iplerle, kültürünün en güzel örnekleri olan halı, kilim ya da kumaşlarını dokur. Dokumalarını renklendirmede kullandığı bu boyalar O'na doğanın armağanıdır. Doğa bir çok şeye kaynak olduğu gibi insanoğlu kültürünü oluştururken de kaynak olmuştur. İster indigonun mavisi, ister kökboyanın kırmızısı ya da cehrinin sarısı olsun, doğa insanoğluna cömert davranmış ve karşılıksız renklerini sunmuştur³⁹.

Malzeme: Elmalı yöresinde yün, genelde halkın kendi beslediği koyunlardan elde edilmekte ya da pazarlardan alınmaktadır. Kullanılan yünler genelde evde el eğirmesinden elde edilen yünlerden elde edilmektedir. Yörede koyunlardan senede 2 kez Mart ayında ve ekim ayında olmak üzere iki kez kırkım yapılmaktadır. Kırkımlarda özel makas kullanılmaktadır. Toplanan yünler yıkanır ve bol güneş altında kurutulur. Kurutulan yünler eriş ve argaç olacak şekilde ayırma tabi tutulur. Sonrasında yün didilerek özel olarak hazırlanmış taraklarla taranır. Dokuma için ayrılıp, yıkanan yünler önce yün tarağında kadınlar tarafından iyice taranır. Koyunun pisliği ve yüne karışan otlar temizlenir. Yün tarağında taranarak temizlenmiş yünler, iplik haline getirilir. Taranarak hazırlanmış yünlerden sonra iplik yapımına geçilir⁴⁰.

Desen ve çeşitleri: Elmalı ve yöresinde düz dokumaları kullanım amacına göre ;

a) Sergi ve Yaygı olarak.

b) Örtü olarak, yüklüklerde battaniye olarak, göç ederken kullanılan devenin üstüne örtülen göç kilimi olarak.

c) Bölge ve askı olarak, duvar askısı ve odaları ve çadırlarda bölüm oluşturmak için bölge kilimi olarak kullanılan çeşitleri vardır⁴¹.

Boyama: Kilimlerin desenlerini oluşturan ilmeklerin sayısı yanlışlarına göre değişir. Türkmen kilimlerinde birer alınan ilmek sarı namazlağalar'da yerine göre ikişer, üçer alınır. Yünlerin boyanması da herkesin harcı değil, ehlinin işidir. Bu meşakkatli iş kök boya ile boyama geleneği batın olduktan sonra Kaş, Elmalı ve fethiye köylerine Ağustos ayından Mart ayı sonuna kadar köy köy dolaşarak yün dokumacılığı yapan özel boyacılar eliyle yapılmış. Tüccardan satın alınan boyaları karıştırarak farklı renk elde etme esasına dayanan bu yün

³⁹ A.g.e.s.14-15

⁴⁰ Sahil barak köyü sakinlerinden Cemile HAYMUL'un 16.11.2010 tarihinde şifahen verdiği bilgiye göre.

⁴¹ YILDIZ.A, Teke yöresi'nde Barak kilimleri ve Türk -İslam kültüründe seccade.

boyama işi için iki tanesinde boyama bir tanesinde durulama yapılan su dolu üç kazan kullanılmıştır⁴².

1998 yılında bir kilo yünü 500.000 TL'ye boyanan boya ustaları satın aldıkları sarı, koyu sarı, mor, pembe ve gök mavisi hazır boyalardan yaptıkları ‘meslek sırrı’ karışımlara belli oranlarda şap ve siyah boya da denen kimyevi asit ilavesi ve bir dizi kaynatma, soğutma işlemiyle portakal sarısı, kına sarısı, devetüyü, alev kırmızısı, fes kırmızısı (siyahımsı kırmızı), pembe, mor, gök mavisi, yeşil ve siyah renkler elde ederlermiş. (Örneğin Fes kırmızısı elde etmek için al kırmızı suya nohut büyüklüğünde yeşil boya, çeyrek kaşık kadar mor ve çeyrek kaşık kadar pembe ve bir kaşık sarı boya ilave edilmiştir) Ya da bazen bir rengi elde etmek için yün iplikler bir kaç işlemden geçtikten sonra (tıpkı değerli alaşımlar ve madenler gibi) gerçek rengini almış⁴³.

1.8. Düz Dokumalarda Kullanılan Bezeme Konuları

Kültür ürünleri, kültürel yapının yaşama biçiminin en iyi tanıkları ve taşıyıcılarıdır. Bu bağlamda kültürel değerlerin en güzide örneklerini sanat gelenekleri ve bu geleneklerden yansıyan “estetik kriterler” oluşturmaktadır. Daha çok toplumların inançları etrafında şekillenen ve dini boyutlarıyla birlikte derin anlamlar kazanan estetik kriterlerin ortaya çıkardığı desenler ve tasarımlar fazla değişikliğe uğramadan günümüze kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir. Türk sanatında, özellikle halı ve kilimlerde bu estetik kriterlerin yansımalarını görmek, Türklerdeki inanç felsefesinin kökenleri hakkında fikir sahibi olunmasına olanak sağlamaktadır.⁴⁴

Köylere göre farklılık gösteren motifler oldu gibi birbirinin aynısı olan motiflerde uygulanmıştır. Motiflerin benzerliği ya da ayrılığı, kız alıp verme, yaylalara göç esnasındaki iletişim, çevre özellikleri ve hayal gücü olarak düşünülmektedir.

Araştırmada motif isimleri yörede kullanıldığı şekliyle aynen aktarılmıştır. Bilinmeyen motifler ise kaynaklardan araştırılarak araştırmaya alınmıştır.

Dokumalarda, bitkisel, figürlü, nesneli, geometrik bezemeler görülmektedir.

1.8.1. Bitkisel Bezeme:

En zengin örneklerini Osmanlı döneminde görülmektedir. Bitkisel motifler stilize bir yaklaşımla oluşturmuştur. Bitkisel bezeme olarak; andız alası, iledin alası, pıtırak (putırak), başaklı motifleri görülmektedir.

Andız Alası: Yöre köylerinde oldukça fazla kullanılan bir motiftir. Andız ağacı şekline benzemektedir. Göbeklerde kullanıldığı gibi kenarlardaki bordürlerde de kullanılmıştır. Özellikle ilikli kilim ve eğri atkılı kilim tekniğinde kilim, yolluk, namazlık (namazla) ve paspaslarda görülmektedir.

Başaklı: “V” biçimleri yatay olarak tekrarlanarak başağı andıran motifler oluşturulmaktadır.

⁴² TANAL.Ö, bizim barak adlı makalesi, Antalya Bugün Gazetesi, 11 kasım 2007.

⁴³ Yaylıbarak Köyü sakinlerinden İbrahim KORKUT'un 30.04.2011 tarihinde şifahi olarak verdiği bilgilere göre.

⁴⁴ SAĞ, M., Bir Sembol Olarak “Kilim”Ariş, Halı, Düz dokuma, Kumaş, Giyim, Kuşam ve İşleme Sanatları Dergisi, Sayı:8, Kasım 2012, Ankara,s.117.

İledin Alası: Yaylalarda yetişen iledin ağacına benzeterek oluşturulan birmotiftir. Bordür motifi olarak sıkça kullanılmıştır.

Pıtrak (Putrak, Bıtrak, Butrak): Pıtrağın üzerindeki dikenlerin kötü gözü uzaklaştırdığına inanan Anadolu insanı onu nazarlık motifi olarak kullanmıştır. ”Pıtrak gibi” deyimini ağaçlardaki meyve bolluğunu ifade etmektedir ve pıtrak motifi bu bağlamda, bereketli olmaları için un çuvallarında, tandır örtülerinde, ekmek üstüne kapanan cicim dokumalarında sıkça kullanılmıştır.⁴⁵

Yörede özellikle kireniz çuvallarda ve alaçuvallarda oldukça yaygın görülen bir motiftir. Bazı namazlık, kilim ve yollukların bezemesinde de görülmektedir.

1.8.2. Figürlü Bezeme

İnsan ve hayvan figürleri kullanılarak oluşturulan motiflerdir. İslamın kabulü ile tasvir yasağı sonucu bu motiflerin uygulamasında sınırlama getirilmiştir. Dokumalardaki figürler stilize bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

Figürlü bezeme olarak; elibelinde (eliböğünde), koç boynuzu, göz (dört göz, tana gözü, bülüş gözü), el (parmak), kurt ağzı, kurt izi (yan ala), akrep, motifleri görülmektedir.

Akrep: Vücudunda bulundurduğu zehir ile her an öldürmek için pusuda bekleyen kötü niyet ve sebepsiz kavganın somut sembolüdür. Korunma amacıyla kullanılan motiflerdendir

Deve Boynu: Dokuma ve bordür kenarlarının sınırlandırılmasında kullanılan bir motiftir. İnce su şeklinde uygulanmıştır.

El, Parmak: Dokumaların kenarlarındaki suların oluşturulmasında ve bordürlerin sınırlarında yaygın olarak kullanılmıştır. İnsanı diğer canlılardan ayıran organdır. Bereket, bolluk ve yaşamı koruyan motiflerdendir.

Üçlü, arap eli, el, kazayağı motifleri; Alacahöyük, Mersin, Antalya, Kilis yörelerinde tarak motifi genel adıyla, bazen zeminde tek olarak, bazen de bordür çevrelerinde iç ve dış bordür ayırımında kullanılır.⁴⁶

Elibelinde (Eliböğünde): Yöredeki dokuma örneklerinde oldukça fazla uygulanmış bir motiftir.

Elibelinde motifi; dişiliğin simgesidir. Sadece analık ve doğurganlığı değil, aynı zamanda uğur, bereket, kısmet, mutluluk ve neşeyi sembolize eder. Bilindiği gibi, insanlığın yaradılışından bu yana “ana” kavramı, hayatın ilk nüvelerinin olduğu ve geliştiği kaynağı ifade etmektedir. Bundan dolayı toprak ve deniz, ana olma durumu ile özdeşleştirilmiştir. Bu görüş tüm canlıların su ve topraktan oluştuğu varsayımı ile de örtüşmektedir. Anadolu inançlarında yaşam ve ölüm ayrılmaz bir bütündür. Basitce ifade etmek gerekirse, doğmak ana rahminden ayrılmak, ölmekse toprağa dönmek demektir⁴⁷.

Kedi Tırnağı (Kedi Cırnağı): Yörede çuval, namazlık ve ihram dokumalarında kullanılan bu motifin tekrarlanması ile oluşturulan sular uygulanmıştır.

⁴⁵ ERBEK M., Çatalhöyük'ten Günümüze Anadolu Motifleri, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 2002, s. 9.

⁴⁶ A.g.e., s. 114.

⁴⁷ A.g.e.,s. 12.

1.8.3. Geometrik Bezeme

Geometrik biçimler kullanılarak oluşturulan motiflerdir. Motifler kendi içinde sınırlandırılabilirdiği gibi başlangıcı ve bitişi belli olmayan sonsuzluk etkisi çağrıştıran uygulamaları görülmektedir.

Geometrik bezeme olarak; baklava biçimi, su yolu (sığır sidiği, dikme, akıtma, deve hörgücü), bereket (bereket çaprazı), altıgen, dikdörtgen, eşkenardörtgen, aşk birleşim, yıldız biçimleri görülmektedir.

Altıgen: Göbek ve bordür motiflerinin sınırlandırılmasında kullanılmıştır.

Aşk, Birleşim: Birbirini tamamlayan iki zıt şekil ve renkten oluşturulmuş motiftir. Özellikle göbek ve bordürlerde değişik uygulamalarına rastlanmaktadır.

Baklava Biçimi: Motiflerin kenarlarının çerçevenmesinde sıkça kullanılmıştır.

Bereket (Bereket Çaprazı): Evlilik, çiftleşme, üreme, çoğalma anlamını içermektedir. Bereket getirdiği düşünülerek çuvallarda oldukça fazla uygulanmıştır.

Dikdörtgen: Bazı motiflerin kenarları altıgen biçiminde bitirilmiştir.

Eşkenar Dörtgen: Bazı dokumaların kenarlarında yan yana sıralanması ile oluşturulan sular meydana getirilmiştir.

Yıldız (İldız): İç içe geçmiş üçgenlerden oluşmaktadır. Göbek motifi olarak çok değişik örneklerine rastlanmaktadır.

1.8.4. Nesneli Bezeme

Anadolu kadını kullandığı küpe, saç bağı, sandık gibi formları estetik bir şekilde dokumalarına aktarmıştır. Nesneli bezeme olarak; nacak ağzı, tarak, sandıklı, çengel (çapraz, çeneli), muska (nuska, noksa, nuksa), nazarlık, bukağı (turunç alası), küpe, saç bağı motifleri görülmektedir.

1.9. Düz Dokumalarda Kullanılan Renkler

Örneklerin genelinde zemin rengi, siyah (kara), kahverengi, kırmızıdır (aldır). Bazı örnekler üç renk ile, bazılarında çok renkle dokunduğu görülmüştür.

Çözümleri genellikle siyah renklidir bazıları beyazdır. Dokumaların atkı ipliklerinde doğal siyah, beyaz, gri kullanılmakla beraber desenlerde renkler ve tonları oldukça fazla kullanılmıştır.

Dokumalarda; siyah (kara), gri (gır), beyaz (ak), kahverengi, sarı, turuncu (kınalı), pembe, kırmızı (al), eflatun, mor, yeşil, krem, mavi (gök), bordo (kızıl) renkler kullanılarak dokumalar oluşturulmuştur.

Dokumaların bazılarında atkı (desen) iplerinin renkli olduğu görülmektedir. Bazılarında çok az renk kullanılmıştır.

Kullanılan dokuma ipliklerini yöre insanı kendi yetiştirdiği keçi ve koyunda kırkıp, eğirip, boyama işlemini de kendisi yapmıştır. Kazanlardaki kaynatıkları ipleri duru suda yıkayıp çalı ve iplere asıp kurutmuştur. Kuruyan ipler yumak, melik, gelep yapılarak gerekli yerlerde kullanılmıştır.

2. BÖLÜM

2.1. Elmalı Yöresi Yörük Dokumacılığının Tarihsel Gelişimi

Yörük; Anadolu ve Rumeli’de göçebe olarak yaşayan geçimlerini hayvancılık ile sağlayan ve mevsimlere göre ova veya yaylalarda kurdukları çadırlarda oturan Oğuz Türklerinin adıdır.

Yörük kelimesi yürümekten yapılmış bir isim değildir bu kelime bir sıfattır ve aslı da Yügrüktür. Genel olarak konargöçer hayat yaşayan bütün topluluklar için kullanılan bu isim daha çok göçebe oğuz boyları için özel bir ad, bir sözcük olmuştur⁴⁸.

Moğol baskısı, Şehzadelerin taht kavgaları ve kuraklık etkisiyle Orta Asya’dan göç eden bu toplulukların bir kısmı bugünkü İran’ın horasan yöresine oradan da 1071 Malazgirt zaferinden sonra Anadolu’ya gelmişlerdir. Burada da eski hayat tarzlarını aynen devam ettirdiler. İlk zamanlar Türkmen adıyla anılan oğuzların bir kısmı yerleşik hayata geçti. Anadolu’nun İslamlaştırılıp Türkleştirilmesi sırasında oğuz boyları Anadolu’nun her tarafına yayıldı. Bir kısmı yerleşik hayata geçerek Türkmen adını almıştır. Bir kısmı da göçebe hayatı sürdürüp “YÖRÜK” ismi almıştır.⁴⁹

Dokumacılık insanlık tarihi ile doğmuş ve gelişerek günümüze kadar gelmiştir. Yapılan dokumalarda, kullanılan hammaddelerin yetiştiği bölgelerde yaşamış olan tarih öncesi kültürler tarafından başlatılarak geliştirildiği düşünülmektedir. Yüzyıllardır birçok uygarlık ve kültür dokuma sanatının gelişmesini sağlayarak bu milletlerin, gelişmişlik düzeyini, sanat alanındaki gelişimini günümüze aktarmıştır.

Eski söyleşi ile dokumak sözü, tokmak kelimesinden kaynaklanan bir fiildir. Herhangi bir şeyi tokmaklayarak, tokmak ile döverek imal etmek anlamına gelmektedir. Gerçekten bizde Osmanlı döneminin aşağı yukarı sonlarına kadar, tokmak ile dövülmek sureti ile imal edilen kılıç ve benzeri silahlar için de halı, kilim vb. gibi tezgâhta iplik düğümleri bir tokmmal ile sıkıştırılarak yapılan şey için de ‘dokumak’ fiili kullanılırdı. Bugün ise bu tabir yalnız halı, kilim ve kumaş ilan etmek için kullanılmaktadır. Ancak şu hususa da işaret etmeliyiz ki tokmak (dokumak) sözünün kaynağı olan tokmaklamak sözü sıkıştırmak, sıkılaştırmak anlamına gelmektedir⁵⁰.

Bir tezgah üzerinde hazırlanan çözümlü ipleri arasından atkı iplerinin çeşitli düzenlerde geçirilmesi, kirkit veya dokuma tarağı gibi bir araçla sıkıştırılması ve iplerin birbirine kenetlenmesi sonucu elde edilen ürünlere dokuma denilmektedir.

Dokuma; hayvani, nebati veya madeni tellerin (ipliklerin) alttan ve üstten geçirilerek haçvari örülmesi ile oluşturulan yumuşak fakat dayanıklı, nesne ki bunların pamuktan olanları bez, yünden olanları, çulha(çuha veya kumaş); ipekten olanları ipek kumaş olarak bilinmektedir⁵¹.

“1962 yılında Çatalhöyük’te yapılan kazılar sonucunda Anadolu’da dokumacılık tarihinin diğer merkezlerden çok daha eski olduğu ortaya çıkarılmıştır. Bu kazılarda Neolitik

⁴⁸ ÇELİK A., Yörüklerin Dünyası, Kardelen Sanat Yayınları, 4. Baskı, Isparta 2006, s.24-28.

⁴⁹ A.g.e.s.26

⁵⁰ GENÇ, Reşat, “Kaşgarlı Mahmut’a göre XI. Yüzyılda Türklerde Dokuma ve Yaygı işleri” Arış, S:3, Ankara, 1997, s.8.

⁵¹ ARSEVEN, C. Esat, Sanat Ansiklopedisi, C:1, İstanbul, 1965, s.474.

devre ait M.Ö. 6000 dokuma parçaları bulunmuştur. Çatalhöyük araştırmaları dünya dokumacılığının başlangıcını, tahminlerin de ötesinde götürmektedir. Hala dünyanın bulunabilen en eski kumaş parçaları olan bu dokumalar genellikle Ankara Arkeoloji Müzesinde muhafaza edilmektedir. Bu dokumalar genellikle bezayağı tekniğinde dokunmuştur⁵².

Altay dağları eteklerinde Pazırıkta bir mezar içinde sular girdiği için donduğundan, olduğu gibi kalmış bir halde bulunan M. Ö. 5. yüzyıla ait bir yaygı bilinen en eski halıdır. Bu halı ile birlikte, Pazırık'ta 5.kurganda keçe yaygılarla birlikte, düz dokuma parçaları bulunmuştur. Gene bu yörede Başadar isimli kurganda ve Kuzey Moğolistan'daki Noin Ula'da da atkı yüzlü dokuma, atkı atlamalı ve sarmalı cicim, zili, sumak dokuma türlerinde ufak parçalar bulunmuştur⁵³.

Düz dokuma yaygılar içinde en tanınmış olan kilim (atkı yüzlü dokumalar) ve onunla hemen hemen aynı teknikte dokunan duvar yaygıları hakkında, XVIII. Krallık devrinde yaşamış IV. Tuthmosis'in (M. Ö. 1417) mezarından çıkan keten duvar dokuması bir fikir verebilir.⁵⁴

Ülkemizde, Truva'da James Melleart tarafından bulunan eserler arasında düz dokuma bir yaygıdan da bahsedilmektedir. Diğer buluntularla karşılaştırıldığı zaman M. Ö. 2300 yıllarına kadar inmesi gereken bu parça hakkında kesin bilgiler yoktur⁵⁵.

Çok köklü bir geçmişe sahip Türk Dokumacılığı 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da gelişmeye devam etmiştir. Türklerin ata mesleği olan dokumacılık sanatı Selçuklu'larda en üst seviyeye çıkarılmıştır.

Orta Asya'da Türkler'in yaşadığı bölgede ortaya çıkan ve geliştiği kabul edilen halı ve havsız dokuma yaygı geleneği Selçuklular yoluyla Anadolu'ya gelmiş ve gelişimini burada sürdürmüştür.⁵⁶ Siyasal ve ekonomik yönden oldukça ilerleyen Selçuklular dokumacılık sanatında da bir çok ilerlemeler kaydetmiştir.

Süsleme sanatlarında çini ve taş işçiliğinde oldukça ileri olan Selçuklular dokuma sanatında da ilerlemiştir. Çok değerli dokuma parçaları günümüze kalmış olmakla birlikte bu örnekler Avrupa Müzelerinde sergilenmektedir. Kumaş dokumaların yanı sıra halı ve havsız dokumaların en güzel örneklerine rastlanmaktadır.

Osmanlı Devleti'nin kurulup genişleyen imparatorluk sınırlarında gelişmelere paralel olarak dokuma sanatı da çok büyük ilerleme kaydetmiştir. 1250-1532 yılları arasındaki gelişim; binlerce yıl boyunca birbirine kovalayan kültürlerin yoğrulup şekillendiği Osmanlı, dünyaca ünlü dokuma şaheserlerini bu şekilde ortaya koymuştur. Dokumacılık sanatı 1532 yılında Kanuni Sultan Süleyman tarafından tanınan imtiyazlara ve ekonomideki düşüşe paralel olarak gerileme sürecine girmiştir.⁵⁷

Günümüze kadar Türk devletlerinde dokumacılık sanatı en ileri seviyeye ulaşmıştır. 16.yüzyıldaki imtiyazlar sonucunda Avrupa'da ilerlemeye başlayan dokumacılık, Türk topraklarında gerileme göstermiştir.

Elmalı eskiden çeşitli hayvan ürünlerinin toplandığı bir pazar yeri olduğu gibi burada pamuklu bezler dokunurdu, dericilik de gelişmişti. Geleneksel kültürün gündelik yaşama

⁵² YAĞAN, Ş., Yüksel, Türk El Dokumacılığı, İstanbul, s.53.

⁵³ BALPINAR, A., Belkıs, Kilim, Cicim, Zili, Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları, İstanbul, 1982, s.1.

⁵⁴ ACAR B., Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar, İstanbul, 1975, s.15.

⁵⁵ A.g.e.s.16

⁵⁶ YETKİN, Ş., Türk Halı Sanatı, Ankara, Türkiye İş Bankası Yayınları, Sanat Dizisi: 20, 1999, s.11.

⁵⁷ YAĞAN, Ş., Yüksel, Türk El Dokumacılığı, İstanbul, 1973, s.62.

içerisinde korunmaya çalışıldığı Elmalı'da, yöresel sanatlar ve şenlikler yüzlerce yıl boyunca bölgeye uğrayan Yörüklerin desen ve renk zenginliği ile yoğrulmuştur. Bu zenginliğin hissedildiği yörede; bakırcılık, demircilik, kuyumculuk, halı-kilim-çuval-heybe dokumacılığı, taş işlemeciliği, kahve değirmeni ve ahşap işçiliği ilk sırada gelen el sanatlarıdır. Özellikle dokumacılığın bir dalı olan ve keçi kılından dokunan çul kilimler, Selçuklulardan kalma bir mirastır. Geometrik figürler ve kelebek motifleriyle dokunan çullar, dayanıklılığından dolayı çoğunlukla çadır ve kilimlerde kullanılmaktadır. 2000 li yıllara kadar Elmalı'da dokumacılık az da olsa devam etmesine karşılık bu tarihten itibaren ekonomik getirisi fazla olan seracılık ve tarımsal faaliyetlere yönelmiştir.

2.2. Elmalı Yöresi Yörük Dokumalarının Teknik Özellikleri

Elmalı yöresi dokumalarında yün ve kıl malzemelidir. Halk arasında ıstar denilen dik ve yarı yatık tezgahlar da dokunmuştur.

Dokumalarda kullanılan ipler kirman da eğrildikten sonra kullanılmıştır. kilimlerini incelediğinizde Anadolu insanının bitmek bilmeyen hayal dünyasını ve ince zevkini görebilirsiniz. Motif ve renklerdeki denge, zenginlik, teknikteki çeşitlilik ve başarılı uygulamalar bunun en güzel kanıtıdır.

Kilimlerde çeşitli motifler kullanılmıştır.. Bunlar; geometrik, karışık ve sembolik motiflerdir. Yöre kilimleri genellikle geometrik ve sembolik motiflerden oluşmuştur.

Kilimler üzerindeki motifler yaşanan çağın özelliklerinin yanı sıra yörenin kültürü, gelenek ve görenekleri, kilimi dokuyan kişinin beklentileri, ümitlerine göre değişiklikler göstermektedir. Analık ve doğurganlık, bereket, uğur, kısmet, mutluluk, neşe, uzun ömür, kahramanlık ve kuvvet, kötü bakışları uzaklaştırma, kadın, erkek ve doğurganlık, genç kızların evlilik isteği, soyun ölümsüzlüğünü simgeleyen motifler kullanılır.

2.3. Yöredeki Yapılan Dokumaların Kalite ve Boyutları

Yörede yapılan dokumalarda taşınması kolay olan genellikle kilim, çul, seccade, eğer, çuval gibi küçük boyutlu dokumalardır. Bunların boyutları 82x120 cm., 80x120 cm., 90x120 cm., 48x150 cm., 44x144 cm., 32x34 cm., 36x36 cm.

2.4. Araştırma Yapılan Köylerdeki Dokumaların Kullanım Alanları

Elmalı ve yöresi dokumalarında genellikle seccade, kilim, yer yaygısı olarak sınıflandırılabilir. Eski yörük geleneklerine göre yaylalara göçerken deve ve atların üzerine en güzel dokumaları sarılırmış. Dokumanın çok güzel olması zenginliği ve yörük ağasını temsil edermiş. Yanlarında götürdükleri malzemeleri de kıl çuvalın içine koyarlar ve çuval ve kılları da çadırlarında bölge duvar olarak kullanılmıştır. Yörük halıları genellikle yere, duvara, kapıya serilirdi.

2.5. Araştırma Yapılan Yörede Bulunan Düz Dokuma Örnekleri

2.5.1. Kilim

Bir dokuma tekniği olan kilim, motiflerin bulunduğu belirli alanlarda, atkı ipliğinin çözümlerinin bir altından, bir üstünden geçerek bir başka motifin sınırına kadar gitmesi ve buradan

geri dönmesidir. Böylece aynı renkteki atkı ipliğinin çözümlü ipliklerinin arasından kendi desen alanında gidip gelerek motifleri oluşturmasıdır⁵⁸.

Yörede genellikle yer yaygısı olarak kullanılmıştır. Kilim dokunurken iki farklı renkteki atkı ipliklerinin karşılaştıkları yerlerden dönerken aralarında dikey oluşturdukları deliğe ilik denilmektedir. Yörede; Bıçkılı, Türkmen Seydisi, Türkmen Çeltiklisi, (Fotoğraf:1), adlarla anılmaktadır.

2.5.2. Cicim

Yüzü ve tersi ayrı görüntü veren, atkı ve çözümlü ipliği dışında yüzeyde süslemeyapmak amacıyla ya bir ya da birden fazla sayıda bazı tekniklerin deyişiyile desen ipliği kullanarak dikey tezgahlarda yapılan dokumalardır. Yüzeyde motiflerin işleme gibi kabarık görünüş arz ettiği tersten dokunan cicimlerde, atkı üzerinden belli sayıyla atlamalarla geçirilerek yüzeye yerleştirilen iplik gruplarıyla süslemeler yapılmaktadır⁵⁹.

Atkı ipliğinin ve çözümlü ipliklerinin bir altından bir üstünden geçirildiği bezayağı tekniğinin renkli üçüncü bir desen ipliğinin sıkıştırılarak, dokumanın yüzeyinde kabartmaların oluşturulduğu dokuma tekniğidir.

Düz bezayağı veya atkı yüzü dokuma zeminler üzerine ince çizgiler halinde sarma işleme tekniğini andıran bir görünüşe sahip olduğu için halk arasında dokumanın üzerine sonradan işlendiği düşünülmektedir. Yörede alaçuvallarda, namazlıklarda, heybe ve yastıklarda kullanılan bir tekniktir. Cicim tekniğinde motifler yüzde kabarık bir görünüş arz eder ve örnek tersten dokunur. Dokuma bittikten sonra arkada kalan kısım yüzü oluşturur⁶⁰.

2.5.3. Zili

Zili aynı cicim gibi dokunur. Cicimden farkı, yüzeyin hiç boş yer bırakılmadan motiflerle doldurulmasıdır. Zilinin yüzeyden görünüşü arkaya doğru ilmekle tutturulmuş yün sıraları şeklindedir⁶¹.

Desen ipliğinin çözümlü ipliklerini üç üstten, bir alttan motiflerin içini ve dışını tamamen doldurduğu tekniktir. Bütün desen iplikleri desen alanı içinde boylu boyunca üç üstten bir atlan ilerler. Daha sonra atkı atılır. Bu desen ipliği üst sıraya dikey olarak çıkar ve ortaya atılan iplik üste çıkan desen ipliğinin çözülmesini önler. Zili tekniğinde hiç boş yer bırakılmadan desen ipliği ile oluşturulmuş desenler vardır.

2.5.4. Çul

Yer yaygısı olarak kullanılan bir dokumadır. Çözgüsü ve atkısı keçi kılı olan dokumanın bezemesi yoktur. Bezayağı tekniğinde dokunan kara çul evlerde, eskiden çadırda, çardakta yer sergisi olarak kullanılmıştır. Eskiden kurulan çadırlarda da bu dokumaların kullanıldığı belirtilmektedir. Seyrek bir dokuya sahiptir. Genellikle (150 cm. ile 160 cm. genişliğinde, 150 cm. ile 350 cm. uzunluğunda) dokumanın uzun kenarları birleştirilerek çadırın yüzeyi

⁵⁸ ONUK, Taciser, AKPINARLI, Feriha, Şanlıurfa Karakeçili Kilimleri, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1998, Ankara, s.17.

⁵⁹ BARIŞTA, H. Örcün, Türk El Sanatları, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988, Ankara s. 119.

⁶⁰ A.g.e.,s.106.

⁶¹ A.g.e.,s.106.

oluşturulmaktadır. Çadırın ortasına üç adet direk dikilmektedir. Direklerin üst kısımlarında “çanak” ismi verilen ahşap tabla bulunmaktadır. (Fotoğraf: 90). Direkten dokumanın yıpranmaması için 15 cm. kadar genişliğinde hazırlanan dokuma dikey yerleştirilerek dikilmektedir. İki kenarda saçakların olduğu kısımdan sarkan dokumalara “sıtıl” adı verilmektedir. Dokumanın kenarlar ortalarından ve köşelerinden “halka” olarak adlandırılan kolanlarla yapılan bağlama bölümleri bulunmaktadır. Yere çakılan sekiz adet direğe bağlanan kolanlarla çadır sabitlenmektedir. Bu çadırlar Yörüklerin yaylalarda evi olmaktadır. Yaylalara çıkan Yörükler hayvanlarını otlattıkları yerlere çadırlarını kurmaktadır. Bir süre sonra yerlerini değiştirirken çadırı söküp yeni yerine tekrar kurmak Yörüklerin çok zamanını almamaktadır.

2.5.5. Çuval

Yörede bulunan yörükler tarafından günlük yaşamda kullanılmak amacıyla dokunmuştur. Çuvallar içlerine konulan eşyanın cinsine göre isimler alırlar. Renk ve yanırları da (motifleri, alaları) ona göre seçilir⁶². Alaçuvallar üzerinde desenin çok olması nedeni ile bu ismi almışlardır. Yörede yaşayan yörüklerin yaşantısında büyük bir yere sahip olan alaçuvallar göç esnasında eşyaların taşınmasında büyük bir öneme sahiptir. Yörükler yılın iki, üç ayını göç halinde geçirirler. 6 ay kışlıkta (bir kısmı evlerde, bir kısmı çadırlarda) üç ay yaylada ve 15-20 günde güzlekiya dedikleri yaylada havalar soğuduktan sonra kışlaktaki sıcakların biraz daha azalmasını bekledikleri ve yayladan daha düşük yükseklikte yurt tutarlar. Bu sürelerde giyecek, yiyecek, kap-kaçak vb. her çeşit eşyalarını yanlarında bulundurmak zorundadırlar. Bu eşyalar oradan oraya taşınacağı gibi, korunacaktır da. Bu nedenle çeşitli yörük dokumaları arasında “çuvallar” önemli bir yer alır⁶³.

Yerleşik hayatta sandıkta saklanan giysiler, göçebe yaşantıda çuvalların içinde saklanmaktadır. Ayrım yapmanın zor olmasına rağmen çeşitli yörük dokumaları arasında en önemlilerinden biri çuval dokumalarıdır⁶⁴.

Yaşam tarzına ve malzemenin temininin kolaylığı sebebiyle de Yörük yaşamında çuvalın önemi büyüktür. Alaçuvallar giysi, kap kaçak, yiyecek taşımada, saklamada kullanılmaktadır.

2.5.6. Namazlık

Namazlık dokuma kültürümüze İslam’ın kabulünden sonra girmiştir. İbadet esnasında kullanılacağından dokunmasına büyük özen gösterilmiştir. Yörede genç kızların çeyizlerinde en önemli yeri tutan dokumalardan biridir.

Yörük yaşantısındaki dokumalar birden çok yerde kullanılırken namazlalar sadece ibadet esnasında kullanılmaktadır. Çuvallar eşya koymada, örtmede ve sarmada; kilimler sergi ve örtü olarak kullanılmaktadır.

Yörede dokunan namazlıklar ilikli kilim, eğri atkılı, kilim ve cicim tekniklerinde dokunmuştur. Eski örneklerin çözümleri keçi kılı, yakın tarihli örneklerin çözümleri ise pamuk

⁶² KADEMOĞLU, Osman, “Anamas Yaylalarında”, Türkiyemiz, Yıl: 4, Sayı: 10, İstanbul, 1973, s.27.

⁶³ PEKİN, Ersu, “Yörük Çuvalları” Türkeli, Ankara, 2002, s. 72.

⁶⁴ PEKİN, Ersu, “Yörüklerde Un Çuvalları” 1.Uluslar arası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Ankara, Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 22, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi: 7, Cilt: 5, 1977, s. 212.

ipliğinden kullanılmıştır. Atkı ipleri ise genellikle koyun yününden kullanılmıştır. Çoğu örneklerde ayağın geldiği kısımlarda saçak yapılmamış, başın geldiği kısımlarda saçak yapılmıştır. Başın geleceği kısmın belli edilmesi amacıyla saçak sadece bir tarafta uygulanmıştır. İlikli kilim tekniğinde dokunan namazlıklarda yıldız (ıldız), elibeline (eliböğründe), tarak, su yolu (sığır sidiği, akıtma), bukağı (turunç alası), çengel (çapraz), kurt izi (yan ala), kurt ağzı, andız alası, kıyma ala, tarak motifleri kullanılmıştır.

Eğri atkılı kilim tekniğinde dokunan namazlıklarda tarak, el, yıldız (ıldız), bukağı (turunç alası), andız alası, motifleri kullanılmıştır. Cicim tekniğinde dokunan namazlıklarda; pıtrak (putrak), göz, (dana gözü, dört göz), nacak ağzı, sıçan dişi, su yolu (akıtma, sığır sidiği), sandıklı, çengel (çapraz), bereket, bereket çaprazı motifleri kullanılmıştır.

Yörede Bıçıklı, Topak Ala, Yelek ve Türkmen Seydisi gibi yöresel adlarla anılmaktadır.

2.5.7. Yolluk

Örneklerine sıkça rastlanan yolluklar ilikli kilim, eğri atkılı kilim ve çıbıklardan dokunan örnekleri görülmektedir. Çözüğü ipi olarak keçi kılı, yakın tarihli örneklerde pamuk ipliği kullanılmıştır. Atkı ipleri ise koyun yününden hazırlanmıştır. İlikli kilim tekniğinde dokunanlarda; çengel, dikmeli susma, boğmalı susma, yıldız, elibeline, koç boynuzu, sığır sidiği, tarak, bukağı, göz, dört göz, (dana gözü) motifleri görülmektedir.

Eğri atkılı kilim tekniğinde dokunanlardan, yıldız (ıldız), tarak, el, su yolu (sığır sidiği, akıtma, dikme, deve hörgücü), küpe, kıyma ala andız alası motifleri görülmektedir. Çıbık dokunan yolluklarda enine çıbıkların renk değiştirilmesiyle dokuma yapılmıştır. Yolluğun iki ucunda çözüğü iplerinde oluşturulan saçaklarla dokuma tamamlanmıştır. Küçük yolluklar da yörede sıkça rastlanan dokuma örneğidir. Özellikle ilikli kilim tekniğinde dokunan örnekleri bulunmaktadır. Muska (nuska), baklava biçimi, yıldız (ıldız) motifleri sıkça görülmektedir.

2.5.8. Torba ve Heybe

Anadolu'da ürünlerin saklaması ve taşınması için torba, heybe ve çuval kullanılır. Her biri bölgelere göre değişen hammadde, teknik, boya, motif ve kullanım alanlarına göre çeşitli özellikler ve yöresel adlara sahiptirler.

Torba: Türkçe bir kelimedir. İçerisine yiyecek, iç çamaşırı koyulan ve duvar süsü olarak kullanılan örneklerde çoğunlukla çobanlar tarafından sırtta taşınır. Ayrıca içlerine iç çamaşırı konularak esvap çuvallarının içinde de kullanıldığına rastlanılmıştır. Dikiş aletlerinin konulduğu gelin ve kızların odasında duvara asılı örnekleri de bulunmaktadır⁶⁵

Heybe: İçinde yiyecek taşımak veya giyim eşyalarını saklamak üzere dokunur. İki gözlüdür. 35x45, 45x50 cm ölçülerindedir. At terkinde, insan sırtında taşınır. Hayvan sırtına atılan örneklerinde orta alan uzun tutulur. Bazen insanlar boyunlarından geçirip ön ve arka tarafa almak için orta yeri açık bırakırlar. Kıldan ve yünden dokunan örnekleri olduğu gibi koyun, at, eşek heybesi gibi adlandırılanları da vardır. Gazi paşadaki, 11 köy, 4 mahalle ve 2 merkezde yapılan araştırmalar sonucunda göz alıcı heybe örnekleri “Kınacı Heybesi (Gelin

⁶⁵ Deniz,B “ Tekstil Ürünlerini Saklamada Kullanılan Halı ve Düz Dokuma Yaygılar; Sanat Tarihi Araştırmaları Prof. Dr. Haşim Karpuz’a Armağan, Erman Ofset, Konya, 2007, s.155.

Alıcısı Heybe” diye de tanımlanır. Bölgede düğünlerden bir gün önce oğlan evinden kız tarafına giyecek, yiyecek ve kınadan meydana gelen bir hediye hazırlanır. Özel olarak dokunan bu heybelerin renkleri ve motifleri göz alıcıdır. Kendi düğün adetleri içinde oğlan evinden oğlanın yengesi tarafından kız evine ulaştırılan hediye ve kınaya karşılık kız evinden hediyeler verilir. Küçük bir eğlence düzenlenir.⁶⁶

2.5.9. Yörüklerde Azık Torbaları

Yazın yaylalarda, kışın kışlaklarda, güzün güzleklerde yaklaşık bin yıldan bu yana Anadolu’da konar-göçer olarak yaşayan Yörükler’in başlıca geçim kaynağı hayvancılıktır. Ancak, Orhan Bey zamanında başlayan konar –göçer yörük aşiretlerinin iskan hareketleri, XVII. Yüzyılın sonlarında hız kazanmışsa da söz konusu bir çok Yörük aşiretinin yerleşik yaşama geçmesi Cumhuriyet dönemini bulmuştur. Bir kısım konar-göçer aşiretler Atatürk döneminde büyük ölçüde etkinliğini yitirerek küçülmüşler, çoğu zaman içinde ortadan kalkmış, bir kısmı toprağa yerleştirilmiş, bir kısmı ise bulabildikleri yaylak ve kışlaklarda konar-göçerliliklerini sürdürmüşlerdir.⁶⁷

Konar-göçer yaşamın bir ürünü olan Yörüklerin azık torbaları, günlük yaşamda son derece kullanışlıdır. Günümüzde Yörükler’in kullandığı bu azık torbaları biraz biçim değiştirerek, hatta fazlaca yozlaşarak özellikle kentlerimizde genç kızlarımız tarafından “heybe”, “çanta” adı altında kullanılmaktadır.⁶⁸

Genç kızlarımızın kullandığı bu torbaların dokuma ipleri genelde fabrika ipi, boyutları daha dar, üzerindeki motifler çoğunlukla özgün değildir.

Oysa Yörükler’in kullandıkları azık torbaları gelenekten uzaklaşmamış, atkısı, çözüğü, elde kirmanla eğrilmiş, bükülmüş, yün, motifler özgündür. Azık torbalarının yanı sıra Yörükler tuz torbası, kaşık torbası, gibi torbalar da kullanırlar. Ancak bu torbaların enleri azık torbasına göre daha dardır.⁶⁹

Yörükler’in azık torbaları ıstarda Yörük kadınları tarafından yaylada veya kışlakta dokunur. Atkısı, çözüğü, yündür tek gözlüdür. Heybe gibi iki gözlü değildir.⁷⁰

⁶⁶ A.g.m., Konya, 2007, s.156

⁶⁷ SEYİRCİ, M, Batı Akdeniz Bölgesi Yörükleri, Der Yayınları, İstanbul, 2000, s.147.

⁶⁸ A.g.e.s.147.

⁶⁹ A.g.e.s.147.

⁷⁰ A.g.e.s.147.

3. BÖLÜM

3.1 YÖREDE YAPILAN DOKUMALARIN KATALOGLANMASI

KİLİM KİMLİK FORMU	
Fotoğraf No	1
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyagdı mh.
Kilimin Kime Ait Olduğu	Yurdagül DEMİR
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	140x280 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Kilim Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 3 cm. Bitiş: 3 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi, bordo
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin yüzeyi, keme dişi motifi, düz çizgi şeklinde eşit büyüklükte karelere bölünmüştür. Karelerin ortalarına kenarları basamaklandırılarak oluşturulan yıldız (ıldız) motifi yerleştirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim

Katalog 3.1. Antalya – Elmalı (Erol SET)

Fotoğraf 3.1. (Erol SET - 2013) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	2
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Kilimin Kime Ait Olduğu	Emine AKSU
Kilimin Kimden Geldiği	Kendi dokumuş
Kilimin Yaşı	60 yıllık
Boyutu/Kalitesi	130x270 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Kilim Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam. Başlangıç 3 cm. Bitiş 3 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı Başlangıç: 3 cm. Bitiş: 3 cm.
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, koyu mavi, beyaz, yeşil, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Bezemesi yatay yerleştirilen sular ile oluşturulmaktadır. Orta simetrik yerleştirilen sularla kompozisyon oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Zili

Katalog 3.2. Antalya – Elmalı (Erol SET – 2013)

Fotoğraf.2. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	3
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Kilim Kime Ait Olduğu	Yurdagül DEMİR
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	160x320 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Kilim Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 6 cm. Bitiş: 6 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kırmızı, mavi, beyaz, açık yeşil, kahverengi, siyah
Kompozisyon Özellikleri	Geometrik bezemeler iç içe geçerek oluşturulmuş ve kilimin tüm yüzeyini kaplayarak kompozisyon oluşturmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim

Katalog 3.3. Antalya – Elmalı (Erol SET – 2013)

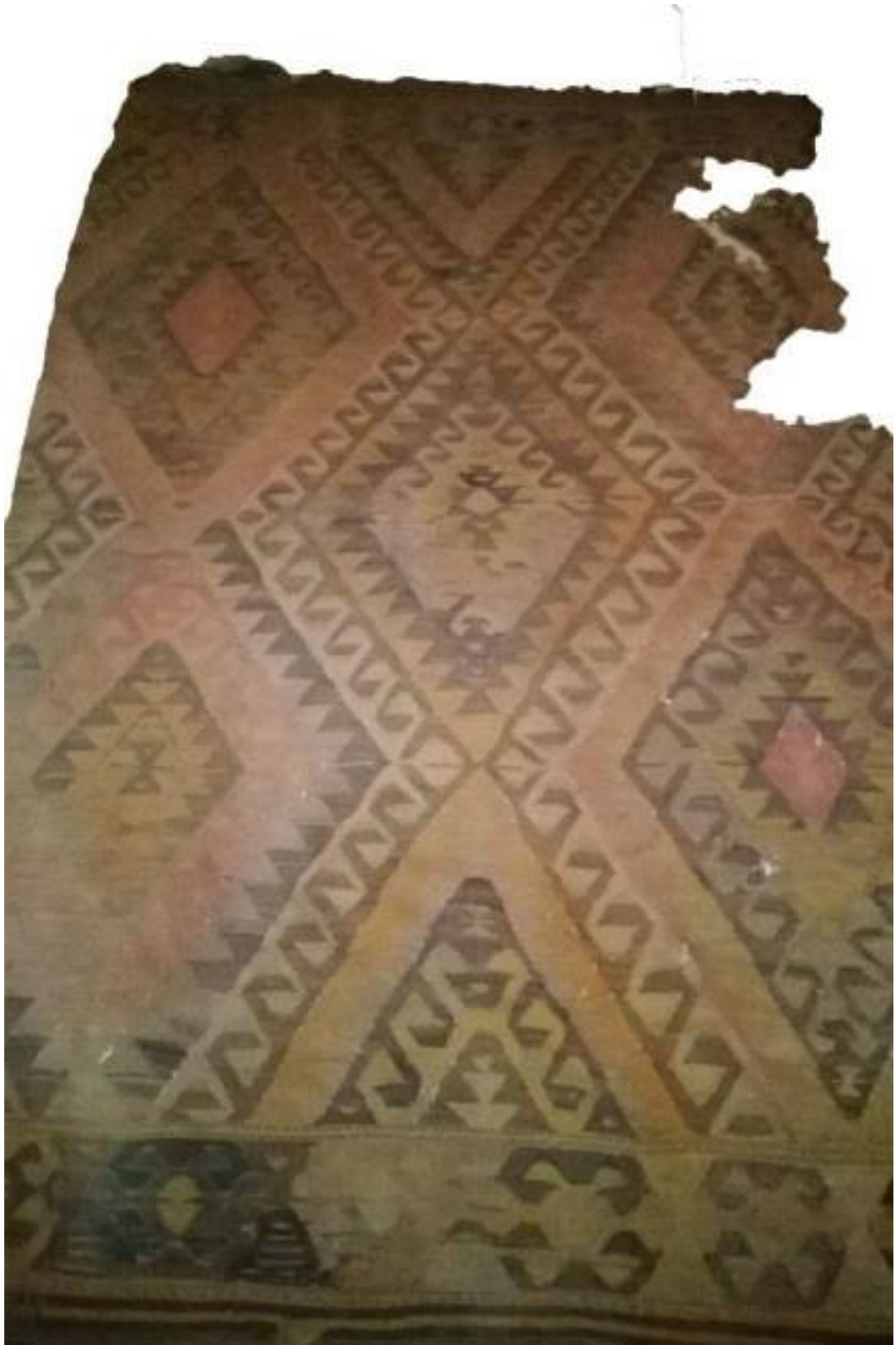

Fotoğraf.3. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	4
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Kilim Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Kilimin Kimden Geldiği	Satın alma
Kilimin Yaşı	60 yıllık
Boyutu/Kalitesi	140x280 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış Başlangıç: 3 cm. Bitiş: 3 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, yeşil, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin kısa kenarlarında akrep motifi düz simetrik tekrarlanarak su oluşturulmuştur. Suya paralel yerleştirilen altıgen biçimlerinin ortasına akrep motifi yerleştirilmiştir. Aralarında kalan boşluklar turunç alası motifi ile doldurulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Var
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	İlikli kilim

Katalog 3.4. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.4. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	5
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Kilimin Kime Ait Olduğu	Yurdagül DEMİR
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	140x280 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi, bordo
Kompozisyon Özellikleri	Figürlü Bezeme,:Kurt izi; Geometrik Bezeme: Aşk birleşim, su yolu, yıldız (ıldız). Kilimin uzun kenarında kurt ağzı ve yıldız (ıldız) motifleri atlamalı tekrarlanarak bordür oluşturulmuştur. Aynı motiflerdüz simetrik tekrarlanarak kısa kenarlarda bordür meydana gelmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	İlikli kilim, Eğri atkılı kilim

Katalog 3.5. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.5. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	6
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Kilimin Kime Ait Olduğu	Yurdağül DEMİR
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	166x225 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin kısa kenarlarında çözü ipleri ile saçaklar oluşturulmuştur. İki adet ince su (çıbık) ve muska (nуска) motifi tekrarlanarak oluşturulan yatay su ile bezeme başlamıştır. Göbek motifleri kenarları üçgen biçiminde basamaklandırılarak çerçevelenen baklava biçiminin ortasına bukağı (turunç alası) motifiyerleştirilerek oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	İlikli kilim

Katalog 3.6. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.6. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	7
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Kilimin Kime Ait Olduğu	Melike ÖZDEMİR
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	190x230 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 3 cm. Bitiş: 3 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, beyaz, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Yörede “çıbıklı” adı verilen bu dokumalarda yatay sularla bezeme oluşturulmuştur. Kilimin başlangıç kenarı elde makine dikişi ile içe katlanmıştır. Diğer kenar çözgü ipleri ile oluşturulan saçaklar ile bitirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı, Cicim

Katalog 3.7. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.7. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	8
Çekildiği Tarih	21.06.2014
Yöresi	Finike / Arif Köyü
Kilimin Kime Ait Olduğu	Aysel TEKELİOĞLU
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	160x230 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 5 cm. Bitiş: 5 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz,
Kompozisyon Özellikleri	Su yolu motifi tekrarlanarak oluşturulan yatay su nacak ağzı motifi ile sınırlandırılmıştır. Elibeline (eliböğünde) motifi düz simetrik tekrarlanarak su oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Zili

Katalog 3.8. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2014)

Fotoğraf.8. (Erol SET – 2014) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	9
Çekildiği Tarih	21.06.2014
Yöresi	Finike / Arif köyü
Kilimin Kime Ait Olduğu	Aysel TEKELİOĞLU
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	160x320 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 5 cm. Bitiş: 5 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin kısa kenarlarında su yolu motifi bağlantılı tekrarlanarak yatay su oluşturulmuştur. Elibelinde motifleri yan yana sıralanarak bordür meydana getirilmiştir. Uzun kenarlar kuş motifleri bağlantılı tekrarlanarak oluşturulan su ile sınırlandırılmıştır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	İlikli kilim, Eğri atkılı kilim

Katalog.3.9. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2014)

Fotoğraf.9. (Erol SET – 2014) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	10
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Kilimin Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	280x157 cm.
Hammaddesi	Çözü Yün Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Beyaz, Sarı, Kırmızı, Yeşil, Mavi, Mor
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin yüzeyi, keme dişi motifi, düz çizgi şeklinde eşit büyüklükte karelere bölünmüştür. Karelerin ortalarına kenarları basamaklandırılarak oluşturulan yıldız (ıldız) motifi yerleştirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim

Katalog 3.10. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2014)

Fotoğraf.10. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.10.a.Detay

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	11
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Kilimin Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	135x250 cm.
Hammaddesi	Çözüğü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, Beyaz, Kırmızı, Mavi
Kompozisyon Özellikleri	Yörede “çıbıklı” adı verilen bu dokumalarda yatay sularla bezeme oluşturulmuştur. Kilimin başlangıç kenarı elde makine dikişi ile içe katlanmıştır. Diğer kenar çözüğü ipleri ile oluşturulan saçaklar ile bitirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Bezayağı

Katalog 3.11. Antalya – Elmalı (Erol SET – 2015)

Fotoğraf.11. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.11.a.Detay

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	12
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Kilimin Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	105x150 cm.
Hammaddesi	Çözüğü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Siyah, beyaz, yeşil, turuncu, mavi, kırmızı
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin kısa kenarlarında çözüğü ipleri saçakları oluşturulmuştur. Su yolu motifi bağlantılı tekrarlanarak oluşturulan su kısa kenara paralel yerleştirilmiştir. Uzun kenarlar tarak motifi yerleştirilerek sınırlandırılmıştır. Muska, baklava biçimi ve çengel motifi serpme olarak yerleştirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	İlikli kilim

Katalog 3.12. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Katalog 3.12. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	13
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Kilimin Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	120x160 cm.
Hammaddesi	Çözüğü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, siyah, yeşil
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin kısa kenarlarında çözüğü ipleri ile saçaklar oluşturulmuştur. İki adet ince su (çıbık) ve muska (nuska) motifi tekrarlanarak oluşturulan yatay su ile bezeme başlamıştır. Göbek motifleri kenarları üçgen biçiminde basamaklandırılarak çerçevelenen baklava biçiminin ortasına bukağı (turunç alası) motifiyerleştirilerek oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Zili

Katalog 3.13. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2014)

Katalog 3.13. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	14
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Kilimin Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	74x122 cm.
Hammaddesi	Çözümlü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, yeşil, bordo, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Su yolu motifi tekrarlanarak oluşturulan yatay su nacak ağzı motifi ile sınırlandırılmıştır. Elibelinde (eliböğünde) motifi düz simetrik tekrarlanarak su oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Zili

Katalog 3.14. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.14. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.14.a.Detay

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	15
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Kilimin Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
kilimin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	166x282 cm.
Hammaddesi	Çözügü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Yeşil, sarı, kırmızı, turuncu, mavi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin kısa kenarlarında çözügü ipleri saçakları oluşturulmuştur. Su yolu motifi bağlantılı tekrarlanarak oluşturulan su kısa kenara paralel yerleştirilmiştir. Uzun kenarlar tarak motifi yerleştirilerek sınırlandırılmıştır. Muska, baklava biçimi ve çengel motifi serpme olarak yerleştirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim

Katalog 3.15. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.15. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.15.a.Detay

KİLİM KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	16
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Kilimin Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Kilimin Kimden Geldiği	Hediye
Kilimin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	144x254 cm.
Hammaddesi	Çözüğü Atkı Yün Yün
Kilimin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, yeşil, turuncu, pempe, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin kısa kenarlarında çözüğü iplerinden saçaklar oluşturulmuştur. Altıgen biçiminin ortasına yıldız motifi yerleştirilerek göbek meydana getirilmiştir. Yıldızın kenarları üçgen biçimleri sıralanarak çerçevelenmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim

Katalog 3.16. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.16. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.16.a.Detay

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	17
Çekildiği Tarih	28.02.2015
Yöresi	Elmalı / Kaş / Gömbe Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Nuriye AYDIN
Çulun Kimden Geldiği	Kendisi dokumuş
Hahnın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	76x200
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, Beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Bezayağı tekniğinde dokunmuş olan dokuma'nın orta kısmında dört sıra şeklinde beyaz ala yer almaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Var
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.17. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.17. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	18
Çekildiği Tarih	28.02.2015
Yöresi	Elmalı / Kaş / Gömbe Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Nuriye AYDIN
Çulun Kimden Geldiği	Kendisi dokumuş
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	170x216 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, Beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Bezayağı tekniğinde dokunmuş olan dokuma'nın enlemesine dörderli beş sıra ve ikişerli iki sıra olmak üzere yirmi iki sıra ala yer almaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.18. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.18. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	19
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Çulun Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Çulun Kimden Geldiği	Satın alma
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	150x300 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma boyuna altılı sıra şeklinde açık kahverengi ve beyaz şeritlerden oluşmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Var
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.19. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.19. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	20
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Çulun Kimden Geldiği	Satın alma
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	120x190 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma boyuna altılı sıra şeklinde açık kahverengi ve beyaz şeritlerden oluşmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Var
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.20. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.20. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	21
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Çulun Kimden Geldiği	Satın alma
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	123x320 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma boyuna altılı sıra şeklinde açık kahverengi ve beyaz şeritlerden oluşmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.21. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.21. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	22
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Çulun Kimden Geldiği	Satın alma
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	195x240 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma boyuna onlu sıra şeklinde açık kahverengi ve beyaz şeritlerden oluşmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.22. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.22. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	23
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Adile AKKAYA
Çulun Kimden Geldiği	Kendi dokuması
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	160x280 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Beyaz, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma enine beş sıra şeklinde beyaz şeritlerden oluşmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.23. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.23. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	24
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Adile AKKAYA
Çulun Kimden Geldiği	Kendi dokuması
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	120x180 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma boyuna üç sıra şeklinde koyu kahverengi ve beyaz şeritlerden oluşmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.24. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.24. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	25
Çekildiği Tarih	21.06.2014
Yöresi	Finike / Arif köyü
Çulun Kime Ait Olduğu	Aysel TEKELİOĞLU
Çulun Kimden Geldiği	Hediye
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	150x240 cm.
Hammaddesi	Çözümlü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma enine yedi sıra şeklinde koyu kahverengi ve beyaz şeritlerden oluşmaktadır. Orta kısımdan birleştirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.25. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2014)

Fotoğraf.25. (Erol SET – 2014) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	26
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Adile AKKAYA
Çulun Kimden Geldiği	Kendi dokuması
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	80x295 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç. 2 cm. Bitiş: 2 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Beyaz, kahverengi, siyah
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma boyuna üç sıra şeklinde koyu kahverengi ve beyaz şeritlerden oluşmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.26. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.26. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	27
Çekildiği Tarih	21.06.2014
Yöresi	Finike / Arif Köyü
Çulun Kime Ait Olduğu	Aysel TEKELİOĞLU
Çulun Kimden Geldiği	Hediye
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	90x130 cm.
Hammaddesi	Çözü Kıl Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Siyah, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma enine dört sıra şeklinde beyaz şeritlerden oluşmaktadır. Dörderli çizgilerde dörderli şeklindedir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.27. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2014)

Fotoğraf.27. (Erol SET – 2014) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	28
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Çulun Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Çulun Kimden Geldiği	Hediye
Çulun Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	142x250 cm.
Hammaddesi	Çözümlü Kıl Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Siyah, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Bezayağı tekniğinde dokunmuş olan dokuma'nın orta kısmında altı sıra şeklinde beyaz ala yer almaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.28. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.28. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	29
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Çulun Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Çulun Kimden Geldiği	Hediye
Çulun Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	77x234 cm.
Hammaddesi	Çözümlü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Siyah, beyaz, Açık Mavi
Kompozisyon Özellikleri	Bezayağı tekniğinde dokunmuş olan dokuma'nın orta kısmında üç sıra şeklinde beyaz ala yer almaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Bezayağı

Katalog 3.29. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Katalog 3.29. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

ÇUL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	30
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Çulun Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Çulun Kimden Geldiği	Satın alma
Çulun Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	120x300 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Kıl Kıl
Çulun Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, Beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Bezayağı tekniğinde dokunmuş olan dokuma'nın orta kısmında iki sıra şeklinde beyaz ala yer almaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Bezayağı

Katalog 3.30. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.30. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	31
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Hatice YILMAZ
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	90x180 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç:5 cm. Bitiş:5 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, turuncu, mor, beyaz, yeşil, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Namazlığın orta kısmında geometrik bezeme mevcut olup, Su yolu motifi tekrarlanarak oluşturulan yatay su nacak ağzı motifi ile sınırlandırılmıştır. Elibelinde motifi düz simetrik tekrarlanarak su oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Zili

Katalog 3.31. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.31. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	32
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Mehmet GENCER
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	78x110 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, beyaz, yeşil, kahverengi,
Kompozisyon Özellikleri	Namazlığın kısa kenarlarında çözü iplerinden saçaklar oluşturulmuştur. Kısa kenara paralel bir adet ince su yerleştirilmiştir. Eşkenar dörtgen biçimleri sıralanarak bir kenarda su oluşturulmuştur. Altıgen biçiminin ortasına yıldız (ıldız) motifi yerleştirilerek göbek meydana getirilmiştir. Yıldızın (ıldızın) kenarları üçgen biçimleri sıralanarak çerçevelemiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	İlikli kilim

Katalog 3.32. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.32. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	33
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Melike ÖZDEMİR
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	116x150
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 5 cm. Bitiş. 5 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, beyaz, kahverengi, bordo
Kompozisyon Özellikleri	Geometrik bezeme, bereket çaprazı, yıldız motifleri kullanılmıştır. Bereket çaprazı ve bereket motifleri birbirinin boşluğuna gelecek şekilde yerleştirilerek kısa kenara paralel su oluşturmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı, cicim

Katalog 3.33. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.33. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	34
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Melike ÖZDEMİR
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	72x137 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 5 cm. Bitiş: 5 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi, bordo
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin kısa kenarlarında çözü ipleri ile saçaklar oluşturulmuştur. Göbek motifleri kenarları üçgen biçiminde basamaklandırılarak çerçvelenen baklava biçiminin ortasına bukağı (turunç alası) motifi yerleştirilerek oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	İlikli kilim

Katalog 3.34. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.34. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	35
Çekildiği Tarih	28.02.2015
Yöresi	Elmalı / Kaş / Gömbe Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Nuriye AYDIN
Namazlanın Kimden Geldiği	Kendisi dokumuş
Namazlanın Yaşı	50 yıllık
Boyutu/Kalitesi	84x120 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 6 cm. Bitiş: 6 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi, siyah
Kompozisyon Özellikleri	Namazlığın kısa kenarlarında çözü iplerinden saçaklar oluşturulmuştur. Altıgen biçiminin ortasına yıldız motifi yerleştirilerek göbek meydana getirilmiştir. Yıldızın kenarları üçgen biçimleri sıralanarak çerçevelemiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan boya	Alkali
Uygulanan Teknik	Cicim, Zili

Katalog 3.35. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.35. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	36
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Adile AKKAYA
Namazlanın Kimden Geldiği	Kendi dokuması
Namazlanın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	90x136 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç:3 cm. Bitiş: 3 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, beyaz, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Yüzey birbirine paralel yerleştirilen yatay sularla bezeme kompozisyonu meydana getirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı, Cicim

Katalog 3.36. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.36. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	37
Çekildiği Tarih	21.06.2014
Yöresi	Finike / Arif köyü
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Aysel TEKELİOĞLU
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	50 yıllık
Boyutu/Kalitesi	90x110 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Beyaz, kahverengi, bordo
Kompozisyon Özellikleri	Başlangıca üç, bitiş kısmına ise iki sıra su yolu motiflerinden oluşan su yerleştirilmiştir. Aralarındaki bordürde, elibelinde ve koçboynuzu motifleri birbirinin boşluklarını doldurmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı, İlikli kilim

Katalog 3.37. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2014)

Fotoğraf.37. (Erol SET – 2014) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	38
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Namazlanın Kimden Geldiği	Satınalma
Namazlanın Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	85x120 cm.
Hammaddesi	Çözümlü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç:3 cm. Bitiş: 3 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, beyaz, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Figürlü Bezeme, Göz (dan gözü) Bezemesi yatay yerleştirilen sular ile oluşturulmaktadır. Ağız kısmı makine dikişi ile içe katlanmıştır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim

Katalog 3.38. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.38. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	39
Çekildiği Tarih	21.06.2014
Yöresi	Finike / Arif Köyü
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Aysel TEKEKİOĞLU
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	50 yıllık
Boyutu/Kalitesi	90x105
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 5 cm. Bitiş:5 cm.
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Geometrik bezeme, bereket çaprazı, yıldız motifleri kullanılmıştır. Bereket çaprazı ve bereket motifleri birbirinin boşluğuna gelecek şekilde yerleştirilerek kısa kenara paralel su oluşturmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı, cicim

Katalog 3.39. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2014)

Fotoğraf.39. (Erol SET – 2014) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	40
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Namazlanın Kimden Geldiği	Satın alma
Namazlanın Yaşı	50 yıllık
Boyutu/Kalitesi	100x120 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 5 cm. Bitiş: 5 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi, bordo, pembe
Kompozisyon Özellikleri	Namazlığın başlangıç kısmında kuş motifi diagonal bir şekilde yerleştirilmiştir. Su yolu motifi tekrarlanarak oluşturulan yatay su nacak ağzı motifi ile sınırlandırılmıştır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Zili

Katalog 3.40. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.40. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	41
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	56x80 cm.
Hammaddesi	Çözümlü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Beyaz, Sarı, Kırmızı, Mavi, Bordo
Kompozisyon Özellikleri	Bezemesi yatay yerleştirilen sular ile oluşturulmaktadır. Orta simetrik yerleştirilen sularla kompozisyon oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim

Katalog 3.41. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.41. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	42
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Melike ÖZDEMİR
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	85x120 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 5 cm. Bitiş: 5 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Açık yeşil, kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi, bordo
Kompozisyon Özellikleri	Kilimin kısa kenarlarında çözü ipleri saçakları oluşturulmuştur. Su yolu motifi bağlantılı tekrarlanarak oluşturulan su kısa kenara paralel yerleştirilmiştir. Uzun kenarlar tarak motifi yerleştirilerek sınırlandırılmıştır. Muska, baklava biçimi ve çengel motifi serpme olarak yerleştirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik:	İlikli kilim

Katalog 3.42. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.42. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	43
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	124x160 cm.
Hammaddesi	Çözümlü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, Kırmızı, Mavi, Yeşil, Beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Namazlığın orta kısmında geometrik bezeme mevcut olup, Su yolu motifi tekrarlanarak oluşturulan yatay su nacak ağzı motifi ile sınırlandırılmıştır. Elibelinde motifi düz simetrik tekrarlanarak su oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Zili

Katalog 3.43. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.43. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.43.a.Detay

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	44
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	135x192 cm.
Hammaddesi	Çözümlü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, Kırmızı, Mavi, Yeşil, Beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Namazlığın orta kısmında geometrik bezeme mevcut olup, Su yolu motifi tekrarlanarak oluşturulan yatay su nacak ağzı motifi ile sınırlandırılmıştır. Elibelinde motifi düz simetrik tekrarlanarak su oluşturulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Zili

Katalog 3.44. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.44. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.44.a.Detail

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	45
Çekildiği Tarih	28.02.2015
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Kerim Yavuz
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	50 yıllık
Boyutu/Kalitesi	90x120 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Yıpranmış,
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 6 cm. Bitiş: 6 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, kahverengi, açık kahverengi, mor
Kompozisyon Özellikleri	Namazlığın kısa kenarlarında çözü iplerinden saçaklar oluşturulmuştur. Kısa kenara paralel bir adet ince su yerleştirilmiştir. Eşkenar dörtgen biçimleri sıralanarak bir kenarda su oluşturulmuştur. Altıgen biçiminin ortasına yıldız (ıldız) motifi yerleştirilerek göbek meydana getirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Var
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	İlikli kilim

Katalog 3.45. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.45. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	46
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Namazlanın Kimden Geldiği	Satın alma
Namazlanın Yaşı	60 yıllık
Boyutu/Kalitesi	90x130 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Secc Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış Başlangıç: 4 cm. Bitiş: 4 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, beyaz, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Geometrik Bezeme: Bereket, bereket çaprazı, yıldız motiflerinden oluşmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Var
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı, Cicim

Katalog 3.46. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.46. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	47
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Namazlanın Kimden Geldiği	Satın alma
Namazlanın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	82x120 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 3 cm. Bitiş: 3 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, bordo, mavi, beyaz, yeşil, turuncu
Kompozisyon Özellikleri	Başlangıca üç, bitiş kısmına ise iki sıra su yolu (akıtma, deve hörgücü) motiflerinden oluşan su yerleştirilmiştir. Aralarındaki bordürde, elibeline ve koçboynuzu motifleri birbirinin boşluklarını doldurmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Zili, cicim

Katalog 3.47. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.47. (Erol SET – 2015 Antalya – Elmalı

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	48
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	75x110 cm.
Hammaddesi	Çözüğü Atkı Yün Yün
Namazlanın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Yeşil, mavi, kahverengi, pembe, siyah, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Namazlığın kısa kenarlarında çözüğü iplerinden saçaklar oluşturulmuştur. Altıgen biçiminin ortasına yıldız motifi yerleştirilerek göbek meydana getirilmiştir. Yıldızın kenarları üçgen biçimleri sıralanarak çerçevelenmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim

Katalog 3.48. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.48. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.48.a.Detay

NAMAZLA KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	49
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Namazlanın Kime Ait Olduğu	Hatice YILMAZ
Namazlanın Kimden Geldiği	Hediye
Namazlanın Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	80x120 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Namazla Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 3 cm. Bitiş: 3 cm.
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Namazlığın kısa kenarlarında çözü iplerinden saçaklar oluşturulmuştur. Kısa kenara paralel bir adet ince su yerleştirilmiştir. Eşkenar dörtgen biçimleri sıralanarak bir kenarda su oluşturulmuştur. Altıgenbiçiminin ortasına yıldız motifi yerleştirilerek göbek meydana getirilmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Zili

Katalog 3.49. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.49. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

AZIK TORBASI KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	50
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Azık Torbasının Kime Ait Olduğu	Emine AKSU
Azık Torbasının Kimden Geldiği	Kendi dokuması
Azık Torbasının Yaşı	50 yıllık
Boyutu/Kalitesi	28x28 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Azık Torbasının Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Elibeline motifi birbirinin boşluğuna gelecek şekilde yerleştirilerek yedi adet dikey bordür oluşturulmuştur. Bordürlerin uzun kenarları göz motifi düz simetrik ve bağlantılı tekrarlanarak oluşturulan su ile sınırlandırılmıştır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Bezayağı

Katalog 3.50. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.50. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

AZIK TORBASI KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	51
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Azık Torbasının Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Azık Torbasının Kimden Geldiği	Satın alma
Azık Torbasının Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	32x34 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Azık Torbasının Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, siyah
Kompozisyon Özellikleri	Torbanın orta kısmına yıldız (ıldız) motiflerinin yatay olarak yerleştirilmesi ile su oluşturulmuştur. Uzun kenarlar; sıçan dişi, ince su (çıbık), nacak ağzı motifinin tekrarlanması ile oluşturulan sular ile sınırlandırılmıştır. Kısa kenarlara içten dışa; bereket ve göz motifinin tekrarlanması ile oluşturulan iki adet su yerleştirilmiştir
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Zili

Katalog 3.51. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.51. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

AZIK TORBASI KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	52
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Azık Torbasının Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Azık torbasının Kimden Geldiği	Satın alma
Azık Torbasının Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	48x150 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Azık Torbasının Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Bordo, beyaz, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Nesneli Bezeme, Çengel , Torbanın bezemesi yatay yerleştirilen sularla oluşturulmuştur. Ağız kısmı içe katlanarak makine dikişi ile temizlenmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.52. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.52. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

AZIK TORBASI KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	53
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Azık Torbasının Kime Ait Olduğu	Yurdagül DEMİR
Azık Torbasının Kimden Geldiği	Hediye
Azık Torbasının Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	36x36 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Azık Torbasının Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, beyaz, yeşil, kahverengi, turuncu
Kompozisyon Özellikleri	Elibeline motifi birbirinin boşluğuna gelecek şekilde yerleştirilerek dört adet yatay bordür oluşturulmuştur. Bordürlerin uzun kenarları göz motifi düz simetrik ve bağlantılı tekrarlanarak oluşturulan su ile sınırlandırılmıştır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Cicim, Bezayağı

Katalog 3.53. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.53. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

ÇUVAL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	54
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Çuvalın Kime Ait Olduğu	Kerim YAVUZ
Çuvalın Kimden Geldiği	Satın alma
Çuvalın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	75x120 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Çuvalın Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış
Atkı Adedi	
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Yörede “leblebi çuvalı” olarak adlandırılmaktadır. Çuvalın ortasında üç sıra ala şerit bulunmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Var
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3. 54. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.54. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

ÇUVAL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	55
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Çuvalın Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Çuvalın Kimden Geldiği	Hediye
Çuvalın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	70x185 cm.
Hammaddesi	Çözüğü Atkı Yün Yün
Çuvalın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Açık kahverengi, Kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Yörede “leblebi çuvalı” olarak adlandırılmaktadır. Çuvalın ortasında iki sıra ala şerit bulunmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.55. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.55. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.55.a.Detay

ÇUVAL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	56
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Çuvalın Kime Ait Olduğu	Kerim YAVUZ
Çuvalın Kimden Geldiği	Hediye
Çuvalın Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	70x120 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Çuvalın Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Yörede “leblebi çuvalı” olarak adlandırılmaktadır. Çuvalın ortasında enine üç sıra ala şerit bulunmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.56. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.56. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

ÇUVAL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	57
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Çuvalın Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Çuvalın Kimden Geldiği	Satın alma
Çuvalın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	76x136 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Çuvalın Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	
Kullanılan Renkler	Beyaz, kahverengi
Kompozisyon Özellikleri	Yörede “leblebi çuvalı” olarak adlandırılmaktadır. Çuvalın ortasında iki sıra ala şerit bulunmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı,

Katalog 3.57. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.57. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

ÇUVAL KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	58
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Çuvalın Kime Ait Olduğu	Kerim YAVUZ
Çuvalın Kimden Geldiği	Satın alma
Çuvalın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	75x120 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Çuvalın Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Yörede “leblebi çuvalı” olarak adlandırılmaktadır. Çuvalın ortasında üç sıra ala şerit bulunmaktadır.
Varsa Gördüğü Onarım	Var
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.58. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.58. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

HEYBE KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	59
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Heybenin Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Heybenin Kimden Geldiği	Satın alma
Heybenin Yaşı	30 yıllık
Boyutu/Kalitesi	48x150
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Heybenin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, turuncu, mavi, beyaz, açık yeşil, kahverengi, bordo
Kompozisyon Özellikleri	Heybenin bezemeli kısımları katlanarak iki adet göz (cep) meydana getirilmiştir. Uzun kenarları çırpma dikişi ile birleştirilmiştir. İki gözün (cebin) bezemesi de aynı şekilde uygulanmıştır. Gözün ortasında bir adet bereket motifi ve kenarlarına serpme olarak göz motifleri yerleştirilerek doldurulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Zili, Cicim, Bezayağı

Katalog 3.59. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.59. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

HEYBE KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	60
Çekildiği Tarih	28.02.2015
Yöresi	Elmalı / Kaş / Gömbe Mahallesi
Heybenin Kime Ait Olduğu	Nuriye AYDIN
Heybenin Kimden Geldiği	Kendi dokuması
Heybenin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	44x144 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Heybenin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kırmızı, mavi, beyaz, yeşil, kahverengi, bordo, turuncu
Kompozisyon Özellikleri	Heybenin bezemeli kısımları katlanarak iki adet göz (cep) meydana getirilmiştir. Uzun kenarları çırpma dikişi ile birleştirilmiştir. İki gözün (cebin) bezemesi de aynı şekilde uygulanmıştır. Gözün ortasında bir adet bereket motifi ve kenarlarına serpme olarak göz motifleri yerleştirilerek doldurulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Zili, Cicim, Bezayağı

Katalog 3.60. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.60. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

HEYBE KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	61
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Heybenin Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Heybenin Kimden Geldiği	Satın alma
Heybenin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	48x150
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Heybenin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Kırmızı, beyaz, kahverengi, siyah
Kompozisyon Özellikleri	Heybenin bezemeli kısımları katlanarak iki adet göz (cep) meydana getirilmiştir. Uzun kenarları çırpma dikişi ile birleştirilmiştir. İki gözün (cebin) bezemesi de aynı şekilde uygulanmıştır. Gözün ortasında bir adet bereket motifi ve kenarlarına serpme olarak göz motifleri yerleştirilerek doldurulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Zili, Cicim, Bezayağı

Katalog 3.61. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.61. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

HEYBE KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	62
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Heybenin Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Heybenin Kimden Geldiği	Satın alma
Heybenin Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	48x150 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Heybenin Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, beyaz, yeşil, kahverengi, turuncu
Kompozisyon Özellikleri	Heybenin bezemeli kısımları katlanarak iki adet göz (cep) meydana getirilmiştir. Uzun kenarları çırpma dikişi ile birleştirilmiştir. İki gözün (cebin) bezemesi de aynı şekilde uygulanmıştır. Gözün ortasında bir adet bereket motifi ve kenarlarına serpme olarak göz motifleri yerleştirilerek doldurulmuştur.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Zili, Cicim, Bezayağı

Katalog 3.62. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.62. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

EĞER ÖRTÜSÜ KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	63
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
Eğer Örtüsünün Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
Eğer Örtüsünün Kimden Geldiği	Hediye
Eğer Örtüsünün Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	78x140 cm.
Hammaddesi	Çözümlü Atkı Yün Yün
Eğer Örtüsünün Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, Sarı, Kırmızı, Siyah, Mor
Kompozisyon Özellikleri	Figürlü Bezeme, Göz (dan gözü) Bezemesi yatay yerleştirilen sular ile oluşturulmaktadır. Ağız kısmı makine dikişi ile içe katlanmıştır.
Varsa Gördüğü Onarım	Var
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Zili

Katalog 3.63. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2014)

Fotoğraf.63. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.63.a.Detay

EĞER ÖRTÜSÜ KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	64
Çekildiği Tarih	05.03.2015
Yöresi	Elmalı / Tahtamescit Mahallesi
Eğer Örtüsünün Kime Ait Olduğu	Eyüp ÇETÜZ
Eğer Örtüsünün Kimden Geldiği	Satın alma
Eğer Örtüsünün Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	87x145 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Eğer Örtüsünün Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam Başlangıç: 4 cm. Bitiş: 4 cm.
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Kahverengi, kırmızı, beyaz, yeşil, koyukahve
Kompozisyon Özellikleri	Dokuma yatay yerleştirilen sular ile bezenmiştir. Başlangıç kısmı çarpma dikişi, bitiş çözü iplerinden oluşturulan saçaklar ile temizlenmiştir.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı, cicim

Katalog 3.64. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.64. (Erol SET – 2015) Antalya – Elmalı

EĞER ÖRTÜSÜ KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	65
Çekildiği Tarih	24.06.2015
Yöresi	Elmalı
EĞer Örtüsünün Kime Ait Olduğu	Kandilzade Hasan Sıtkı Bey Konağı
EĞer Örtüsünün Kimden Geldiği	Hediye
EĞer Örtüsünün Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	68x124 cm.
Hammaddesi	Çözüğü Atkı Yün Yün
EĞer Örtüsünün Örgüsü	Sağlam
Saçaklar	Sağlam
Atkı Adedi	Çift atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, yeşil, pembe, siyah, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Figürlü Bezeme, Göz (dan gözü) Bezemesi yatay yerleştirilen sular ile oluşturulmaktadır. AĞız kısmı makine dikişi ile ie katlanmıştır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.65. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2015)

Fotoğraf.65. (Erol SET - 2015) Antalya – Elmalı

Fotoğraf.65.a.Detay

HARAR KİMLİK FORMU

Fotoğraf No	66
Çekildiği Tarih	10.03.2013
Yöresi	Elmalı / Karyağdı Mahallesi
Hararın Kime Ait Olduğu	Kerim YAVUZ
Hararın Kimden Geldiği	Hediye
Hararın Yaşı	40 yıllık
Boyutu/Kalitesi	62x92 cm.
Hammaddesi	Çözü Atkı Yün Yün
Hararın Örgüsü	Yıpranmış
Saçaklar	Yıpranmış
Atkı Adedi	Çift Atkı
Kullanılan Renkler	Sarı, kahverengi, beyaz
Kompozisyon Özellikleri	Yörede “leblebi çuvalı” olarak adlandırılmaktadır. Çuvalın orta kısmında sıra açık, koyu ve beyaz ala şeritlerle kaplanmıştır.
Varsa Gördüğü Onarım	Yok
Kullanılan Boya	Doğal
Uygulanan Teknik	Bezayağı

Katalog 3.66. Antalya – Elmalı (Erol SET - 2013)

Fotoğraf.66. (Erol SET – 2013) Antalya – Elmalı

SONUÇ

Tez konusu Antalya ili Elmalı İlçesi ve yöresindeki Yörük dokumaları üzerine yapılan bir incelemedir. Çalışmanın çerçevesi öncelikle kişilerle görüşme tekniği ve literatür çalışması yapılarak veri toplanmaya çalışılmıştır.

Düz Dokumaların Cins Döküm Tablosu incelendiğinde; 16 adet kilim, 14 adet çul, 19 adet Namazla, 4 adet azık torbası, 5 adet Çuval, 4 adet Heybe, 3 adet Eğer örtüsü, 1 adet harar olduğu görülmektedir.

İncelenen örneklerden, Elmalı ve yöresinde düz dokuma örneklerinin genellikle kilim, namazlık ve çul olduğu, bunları azık torbası, çuval, heybe, eğer örtüsü ve harar izlemektedir.

Yörede tespit edilen 16 adet kilimde renk tespit tablosunda da anlaşıldığı üzere 13 tanesinde sarı, 15 tanesinde beyaz, 10 tanesinde turuncu, 10 tanesinde mor, 11 tanesinde mavi, 8 tanesinde siyah, 14 tanesinde kahverengi, 13 tanesinde yeşil, 12 tanesinde kırmızı, 2 tanesinde pembe, 8 tanesinde bordo ve 3 tanesinde de krem renk kullanılmış olup, ağırlıklı olarak beyaz ve kahverenginin kullanıldığı görülmektedir.

Yörede tespit edilebilen Çulların renk tespit tablosunda da belirtildiği (Tablo:22, Sayfa:77) gibi 12 tanesinde kahverengi, 10 tanesinde açık kahverengi, 14 tanesinde beyaz, 3 tanesinde siyah ve 7 tanesinde krem renk kullanılmış olup, ağırlıklı olarak beyaz ve kahverenginin kullanıldığı görülmektedir.

Yörede tespit edilen namazlalar da ise 17 tanesinde sarı, 19 tanesinde beyaz, 10 tanesinde turuncu, 7 tanesinde mor, 15 tanesinde mavi, 11 tanesinde siyah, 16 tanesinde kahverengi, 16 tanesinde yeşil, 13 tanesinde kırmızı, 6 tanesinde pembe, 15 tanesinde bordo, ve 1 tanesinde krem renk kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ağırlıklı olarak sarı, beyaz ve kahverenginin kullanılmış olduğu görülmektedir.

Yörede tespit edilen, azık torbalarında 3 tanesinde sarı, yeşil ve bordo, 4 tanesinde beyaz ve kahverengi, 1 er tanesinde mor, turuncu ve krem 2 şer tanesinde mavi, siyah, kırmızı olduğu anlaşılmaktadır.

Yine tespit edilen çuvallar da ise 5 er tanesinde kahverengi ve krem, 4 tanesinde ise beyaz renk kullanıldığı görülmektedir.

Yörede tespit edilen heybelerde ise 3 tanesinde beyaz, 3 tanesinde siyah, 3 tanesinde kahverengi, 3 tanesinde yeşil, 3 tanesinde bordo, 2 tanesinde sarı, 2 tanesinde turuncu, 2 tanesinde mor, 2 tanesinde mavi ve 2 tanesinde krem renk, kırmızı ve pembe renkte 1 er tanesinde kullanılmıştır.

Yörede tespit edilen eğer örtülerinde ise beyaz, siyah ve bordo 3 er tanesinde, sarı, turuncu, mor, mavi, kahverengi, yeşil ve pembe renk ikişer tanesinde, 1 tanesinde de kırmızı renk kullanılmıştır. Yine yörede 1 tane olarak tespit edilen harar da ise beyaz, kahverengi ve açık kahve renk olduğu anlaşılmaktadır.

Evlenecek genç kızların çeyizinde kilim önemli bir yer tutmaktadır. Bugün bu adet devam etmese de anne, baba ve büyüklerin hatırası olarak saklanan kilim örnekleri günümüze ulaşmıştır. İbadet ederken kullanılmak amacı ile dokunan namazlık (namazla) örneklerine de çok rastlanmaktadır. Geçmişte göçebe olarak yaşayan yürüklerin hayatında çuvallar büyük bir öneme sahiptir. Eşyaların taşınıp muhafaza edilmesinde kullanılan çuvalların yerini günümüzde dolaplar ve sandıklar tutmaktadır.

Yöredeki düz dokumaların yörede ıstar olarak adlandırılan tezgâhlarda dokunduğu belirlenmiştir. Bu dokumalar yazları evin önünde ağaç gölgesinde, çardakta, kışları ise evin içinde uygun odalarda yaygın olarak dokunmuştur.

Dokuma yapılırken evde, çadırda, göç esnasında kullanım amacına göre çok farklı boyutlarda, incelikte, renk ve teknikte düz dokumalar oluşturulmuştur. Desen oluştururken herhangi bir yerden değil içinden geldiği gibi dokumasını yapmıştır. Dokuma sırasında ipin yetmediği kısımlarda renk değişiklikleri görülmektedir. Yörede motiflerin anlamları hakkında yorum yapılmamaktadır. Dokumalarda isteğe ve zevke göre desen kompozisyonu meydana getirilmiştir.

Günümüzde düz dokumalar sıkça dokunmamaktadır. Eski örnekler, yöre halkının evinde, duvarında ve döşemelerinde süsleme olarak kullanılmaktadır. Yörede eskiden Yörük yaşantısının olması nedeni ile önemli olan düz dokumalar günümüzde yaşam biçiminin değişmesi neticesinde önemini yitirdiği görülmektedir.

Eskiden göç sırasında kullanılan çuvallar, heybeler, kilimler, namazlıklar artık şark köşelerinde kullanılmaktadır. Günümüzde sanayileşmenin ve tarımın etkisi ile oldukça hızlı gelişen bir yerleşim yeri olan Elmalı ve yöresinde oldukça hızlı bir değişim görülmektedir. Eski ve yeni arasında bağ kuran kültürümüzün bir parçası olan düz dokumalarımız hızlı bir şekilde azalmaktadır.

Düz dokumaların birçoğunda atkı ve desen iplikleri olarak koyunyünü kullanılmıştır. Bazı dokumalarda çözüğü ipi olarak da koyunyünü tercih edilmiştir. Keçi kılı en çok tercih edilen çözüğü ipliğidir. Bazı dokumaların atkı ipliği de keçi kılından kullanılmıştır. Kılı kırık adı verilen keçi kılı ve pamuk ipliğinin bükülmesi ile elde edilen iplik çözüğü ipi olarak bazı dokumalarda tercih edilmiştir. Eskiden dokumalarda deve yününden yapılan iplerin kullanıldığı bilinmektedir. Günümüze ulaşan örneklerine çok az rastlanmaktadır. Araştırmada bir ürün deve yününden hazırlanan ipler ile dokunmuştur.

Teknik olarak en çok bez ayağı tekniği, ilikli kilim, cicim teknikleri uygulanmıştır. Dokumaların bezemeleri özellikle ilikli kili ve cicim tekniği ile oluşturulmuştur. Bez ayağı tekniği, çuvalların, yastıkların, heybelerin arka kısımlarında ve diğer dokumaların başlangıç ve bitişlerinde kullanılmıştır.

Dokumaların çözüğü iplerinde, bazılarının zeminlerinde, desenlerin arasında iplerin doğal renkleri kullanılmıştır. Çok eski örneklerin doğal boya ile boyandığı kaynak kişilerden öğrenilmiştir. Yakın tarihte dokunanların ise kimyasal boya ile renklendirildiği belirlenmiştir.

Örneklerin renklendirilmesi çözüğüde ve çuvalların arka kısımlarında, bazı desenli kısımlarda ipin doğal rengi kullanılmıştır. Desen kısımlarında eski örneklerde doğal boya ile renklendirilen, yeni örneklerde ise kimyasal boya ile boyanan ipler kullanılmıştır. Çoğu örnekte renklerin, örnekler eski olsa bile hala solmadığı görülmektedir. Bunun örneklerin kullanılmayıp katlanıp evde muhafaza edilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Geleneksel Türk dokumalarında kullanılan bazı motiflere yöresel isimler verilmiştir. Bu isimler araştırmaya aynen alınıp, incelenip, bilgi verilmiştir. Motiflerin çoğu stilize edilerek uygulanmıştır.

Anadolu dokumaları içinde önemli yeri olan Yörüklerin dokuduğu düz dokumalarda her motifin ayrı bir anlamı, ayrı bir dili vardır.

Araştırma kapsamına alınan örneklerin yörede ıstar adı verilen tezgâhlarda dokunduğu tespit edilmiştir. İncelenen örneklerin 10 – 15 yıl önce dokunanları olduğu gibi 80-90 yıl önce dokunanları da bulunmaktadır. Yörede ulaşılabilen düz dokumaların dışında düz dokumaların geçmişte oldukça fazla kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma konusu olan Elmalı ve Yöresinde tespit edilen Düz Dokumalar, önce kaynak taraması ve sonra yörede yapılan alan araştırması sonucu çok eskiden beri yöre insanının hayatında büyük yer tuttuğu belirlenmiştir.

Araştırma konusu olan Elmalı ve Yöresinde Düz Dokumalar, önce kaynak taraması ve sonra yörede yapılan alan araştırması sonucu çok eskiden beri yöre insanının hayatında büyük yer tuttuğu belirlenmiştir. Bu gün hala kullanılanlar olduğu gibi evlerde katlanarak muhafaza edilenler çoğunluktadır.

10 yıl önce dokunan örnekler ile 100 yıl öncesinde dokunan örnekler de görülmektedir. Kullanılmadan muhafaza edilen ürünlerin yıpranmadığı, kullanılan veya iyi koşullarda muhafaza edilmeyenlerin yıprandığı görülmektedir. Yıprananların çoğunluğunun onarım görmediği tespit edilmiştir. Bazı örnekler ise estetik olmayan yama ve dikişler ile tamir edilmiştir.

Çok küçük boyutlarda dokunan örneklerin yanında büyük boyutlu örnekler de rastlanmaktadır. Göçebeliğin neticesinde taşıma kolaylığı sağlamak için boyutları küçük olan kilim dokumaları, yakın tarihlerde daha büyük boyutlu dokunmuştur.

Kilimlerde ve namazlıklarda (namazlalar da), yolluklarda, paspaslarda göbek oluşturulup bir veya birden çok tekrarlandığı örnekler görülmektedir. Kenarları boş bırakılanları, motiflerin serpme veya belirli bir düzende uygulandığı örnekler görülmektedir. Birbirine bağlantı yapan motiflerin yüzeyi kapladığı örnekler görülmektedir.

Ala çuvallarda kenarları sularla sınırlandırılan yatay bordürler ile bezeme kompozisyonu oluşturulmuştur. Bordür ve sular bir veya birden çok desenin tekrar etmesi ile oluşturulmuştur.

Torbalarda; ortada göbek ve kenarları yatay ve dikey sularla tamamlanan ve yatay sular ile oluşturulan örnekler görülmektedir.

Heybe, göbek ve serpme motifler ile bezenerek kenarları sular ile çerçevesi oluşturulmuştur.

Dokuma yapılırken evde, çadırda, göç esnasında kullanım amacına göre çok farklı boyutlarda, incelikte, renk ve teknikte düz dokumalar oluşturulmuştur. Desen oluştururken herhangi bir yerden değil içinden geldiği gibi dokumasını yapmıştır. Dokuma sırasında ipin yetmediği kısımlarda renk değişiklikleri görülmektedir. Yörede motiflerin anlamları hakkında yorum yapılmamaktadır. Dokumalarda isteğe ve zevke göre desen kompozisyonu meydana getirilmiştir.

Günümüzde düz dokumalar sıkça dokunmamaktadır. Eski örnekler, yöre halkının evinde, duvarında ve döşemelerinde süsleme olarak kullanılmaktadır.

Yörede eskiden Yörük yaşantısının olması nedeni ile önemli olan düz dokumalar günümüzde yaşam biçiminin değişmesi neticesinde önemini yitirdiği görülmektedir.

Eskiden göç sırasında kullanılan çuvallar, heybeler, kilimler, namazlıklar artık şark köşelerinde kullanılmaktadır. Günümüzde sanayileşmenin ve turizmin etkisi ile oldukça hızlı gelişen bir yerleşim yeri olan Elmalı ve Yöresinde oldukça hızlı bir değişim görülmektedir.

Eski ve yeni arasında bağ kuran kültürümüzün bir parçası olan düz dokumalarımız hızlı bir Şekilde azalmaktadır.

Kaynaklardan rastlanan bilgiler doğrultusunda bundan 30 – 40 yıl öncesine kadar birçok evde dokuma tezghı bulunurken, son 10 yıl içerisinde özellikle yöre halkının daha gelir getirici iŐlere (seracılık) yönelmesiyle son bulmuştur. Bu durum kültürel anlamda en büyük değerlerimizden birisi olan düz dokumalarımızın yerini fabrikasyon usulü dokumalara bırakmıŐtır.

Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Dokumaların Döküm Tablosu

Fotoğraf No:	Kilim	Çul	Namazla	Azık torbası	Çuval	Heybe	Eğer Örtüsü	Harar
1	x	-	-	-	-	-	-	-
2	x	-	-	-	-	-	-	-
3	x	-	-	-	-	-	-	-
4	x	-	-	-	-	-	-	-
5	x	-	-	-	-	-	-	-
6	x	-	-	-	-	-	-	-
7	x	-	-	-	-	-	-	-
8	x	-	-	-	-	-	-	-
9	x	-	-	-	-	-	-	-
10	x	-	-	-	-	-	-	-
11	x	-	-	-	-	-	-	-
12	x	-	-	-	-	-	-	-
13	x	-	-	-	-	-	-	-
14	x	-	-	-	-	-	-	-
15	x	-	-	-	-	-	-	-
16	x	-	-	-	-	-	-	-
17	-	x	-	-	-	-	-	-
18	-	x	-	-	-	-	-	-
19	-	x	-	-	-	-	-	-
20	-	x	-	-	-	-	-	-
21	-	x	-	-	-	-	-	-
22	-	x	-	-	-	-	-	-
23	-	x	-	-	-	-	-	-
24	-	x	-	-	-	-	-	-
25	-	x	-	-	-	-	-	-
26	-	x	-	-	-	-	-	-
27	-	x	-	-	-	-	-	-
28	-	x	-	-	-	-	-	-
29	-	x	-	-	-	-	-	-
30	-	x	-	-	-	-	-	-
31	-	-	x	-	-	-	-	-
32	-	-	x	-	-	-	-	-
33	-	-	x	-	-	-	-	-
34	-	-	x	-	-	-	-	-
35	-	-	x	-	-	-	-	-
36	-	-	x	-	-	-	-	-
37	-	-	x	-	-	-	-	-
38	-	-	x	-	-	-	-	-
39	-	-	x	-	-	-	-	-
40	-	-	x	-	-	-	-	-
41	-	-	x	-	-	-	-	-
42	-	-	x	-	-	-	-	-
43	-	-	x	-	-	-	-	-
44	-	-	x	-	-	-	-	-
45	-	-	x	-	-	-	-	-
46	-	-	x	-	-	-	-	-
47	-	-	x	-	-	-	-	-
48	-	-	x	-	-	-	-	-
49	-	-	x	-	-	-	-	-
50	-	-	-	x	-	-	-	-
51	-	-	-	x	-	-	-	-
52	-	-	-	x	-	-	-	-
53	-	-	-	x	-	-	-	-
54	-	-	-	-	x	-	-	-
55	-	-	-	-	x	-	-	-
56	-	-	-	-	x	-	-	-
57	-	-	-	-	x	-	-	-
58	-	-	-	-	x	-	-	-
59	-	-	-	-	-	x	-	-
60	-	-	-	-	-	x	-	-
61	-	-	-	-	-	x	-	-
62	-	-	-	-	-	x	-	-
63	-	-	-	-	-	-	x	-
64	-	-	-	-	-	-	x	-
65	-	-	-	-	-	-	x	-
66	-	-	-	-	-	-	-	x
Toplam	16	14	19	4	5	4	3	1

Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Kilimlerin Renk Tespit Tablosu

Fotoğraf	Sarı	Beyaz	Turuncu	Mor	Mavi	Siyah	Kahverengi	Yeşil	Kırmızı	Pembe	Bordo	Krem
1	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-
2	x	x	-	-	x	-	x	x	-	-	x	-
3	-	x	-	-	x	x	-	x	x	-	-	-
4	x	-	x	x	-	-	x	x	x	-	-	-
5	x	x	x	x	x	-	x	x	x	-	x	-
6	x	x	x	x	x	-	x	x	x	-	x	-
7	-	x	-	-	-	-	x	-	x	-	-	-
8	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	-	x
9	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	-	-
10	x	x	x	x	x	-	-	x	x	-	x	-
11	x	x	x	x	x	-	x	x	x	-	x	x
12	x	x	x	x	-	x	x	x	x	x	x	x
13	x	x	-	-	-	x	x	x	x	-	-	-
14	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	-
15	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	-
16	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
Toplam	13	15	10	10	11	8	14	13	12	2	8	3

Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Çulların Renk Tespit Tablosu

Fotoğraf	Sarı	Beyaz	Turuncu	Mor	Mavi	Siyah	Kahverengi	Yeşil	Kırmızı	Açık Kahve	Bordo	Krem
17	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-
18	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	-	x
19	-	x	-	-	-	-	x	-	-	x	-	-
20	-	x	-	-	-	-	x	-	-	x	-	x
21	-	x	-	-	-	-	x	-	-	x	-	x
22	-	x	-	-	-	-	x	-	-	x	-	x
23	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-
24	-	x	-	-	-	-	x	-	-	x	-	-
25	-	x	-	-	-	-	x	-	-	x	-	-
26	-	x	-	-	-	-	x	-	-	x	-	x
27	-	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-
28	-	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-
29	-	x	-	-	-	x	x	-	-	x	-	x
30	-	x	-	-	-	-	x	-	-	x	-	-
Toplam	-	14	-	-	-	3	12	-	-	9	-	6

Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Namazlağlar'ın Renk Tespit Tablosu

Fotoğraf	Sarı	Beyaz	Turuncu	Mor	Mavi	Siyah	Kahverengi	Yeşil	Kırmızı	Pembe	Bordo	Krem
31	x	x	-	x	x	-	x	x	x	x	x	-
32	x	x	x	-	-	-	x	x	-	-	-	-
33	x	x	x	-	x	x	x	x	x	-	x	-
34	x	x	-	-	x	x	-	x	-	-	x	-
35	x	x	-	-	x	x	-	x	-	x	x	-
36	x	x	-	-	x	-	x	-	x	-	-	-
37	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-
38	x	x	-	-	-	-	x	x	-	x	x	-
39	-	x	-	-	-	-	x	x	x	-	-	x
40	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-
41	x	x	x	x	x	-	-	x	x	-	x	-
42	x	x	x	x	x	-	x	x	x	-	x	-
43	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	-
44	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	-
45	x	x	-	-	x	x	x	x	x	-	-	-
46	x	x	x	-	x	x	x	-	-	-	x	-
47	x	x	x	-	x	x	x	x	x	-	x	-
48	x	x	x	-	x	x	x	x	x	x	x	-
49	x	x	-	x	x	x	x	x	x	x	x	-
Toplam	17	19	10	7	15	11	16	16	13	6	14	1

Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Azık Torbalarının Renk Tespit Tablosu

Fotoğraf	Sarı	Beyaz	Turuncu	Mor	Mavi	Siyah	Kahverengi	Yeşil	Kırmızı	Pembe	Bordo	Krem
50	x	x	-	x	x	x	x	x	x	-	x	-
51	x	x	-	-	x	x	x	x	x	-	x	-
52	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	x	-
53	x	x	x	-	-	-	x	x	-	-	-	x
Toplam	3	4	1	1	2	2	4	3	2	-	3	1

Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Çuvalların Renk Tespit Tablosu

Fotoğraf	Sarı	Beyaz	Turuncu	Mor	Mavi	Siyah	Kahverengi	Yeşil	Kırmızı	Pembe	Bordo	Krem
54	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	-	x
55	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	x
56	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	-	x
57	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	-	x
58	-	x	-	-	-	-	x	-	-	-	-	x
Toplam	-	4	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5

Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Heybelerin Renk Tespit Tablosu

Fotoğraf	Sarı	Beyaz	Turuncu	Mor	Mavi	Siyah	Kahverengi	Yeşil	Kırmızı	Pembe	Bordo	Krem
59	-	x	x	-	x	x	x	x	x	-	x	-
60	x	x	-	x	x	x	-	x	-	x	x	-
61	-	-	-	-	-	x	x	-	-	-	x	x
62	x	x	x	x	-	-	x	x	-	-	-	x
Toplam	2	3	2	2	2	3	3	3	1	1	3	2

Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Eğer Örtülerinin Renk Tespit Tablosu

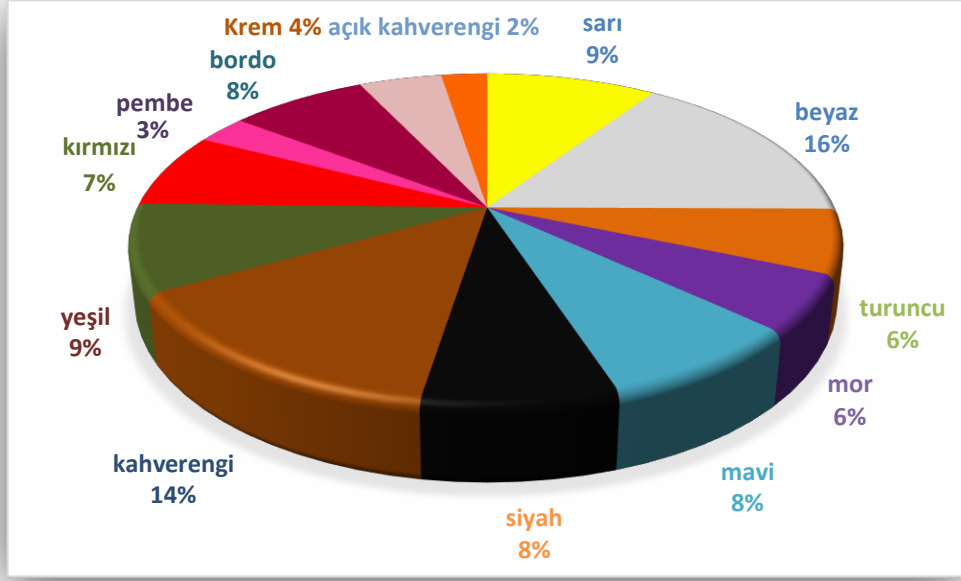
Fotoğraf	Sarı	Beyaz	Turuncu	Mor	Mavi	Siyah	Kahverengi	Yeşil	Kırmızı	Pembe	Bordo	Krem
63	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	-
64	-	x	-	-	-	x	x	x	-	-	x	-
65	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	x	-
Toplam	2	3	2	2	2	3	2	2	1	2	3	-

Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Hararların Renk Tespit Tablosu

Fotoğraf	Sarı	Beyaz	Turuncu	Mor	Mavi	Siyah	Kahverengi	Yeşil	Kırmızı	Açık Kahverengi	Bordo	Krem
66	-	x	-	-	-	-	x	-	-	x	-	-
Toplam	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-

Not: Tablo Analiz Yöntemi Yrd. Doç. Dr. Mehmet SAĞ hocamın yüksek lisans tezinden alınmıştır.

Antalya Elmalı Yöresinde Tespit Edilen Düz El Dokuma Yaygıları'nın (Kilim, Çul, Namazlağ, Azık torbaları, Çuval, Heybe, Eğer örtüsü, Harar) renk döküm istatistiği.

Yukarıdaki renk çemberinden de anlaşıldığı gibi, sarı renk % 9'unda, beyaz renk % 16'sında, turuncu ve % 6'sında, mor renk % 6'sında, mavi renk % 8'inde, siyah renk %8'inde, kahverengi % 14'ünde, yeşil renk %9'unda, kırmızı renk % 7'sinde, pembe renk % 3'ünde, bordo renk % 8'inde, krem renk % 4'ünde, açık kahve renginde % 2'sinde kullanılmıştır.

ÖNERİLER

Eskiden beri insanoğlunun yaşantısında önemli bir yeri olan düz dokumalar sağlıklı malzemelerden yapılmış, kullanışlı, estetik ve kültürümüzün bir parçası olduğu için yöre yaşantısında önemli bir yeri vardır. Büyüklerimizin çeyizlerinden bu güne kadar gelen örneklerin çizgilerinden yola çıkarak kendi kültürümüzün bütün yaşantımıza yansıtılması gerekmektedir. Düz dokuma örneklerinin belgelenip gelecek kuşaklara aktarılması yönünde çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmaların geçmişimize ışık tutup, gelecekte bu örneklerden yola çıkarak daha başarılı örnekler verilmesi yoluna gidilmelidir. Elmalı ve çevresinde tarım faaliyetlerinin artması nedeni ile geleneksel el sanatlarımızdan uzaklaşmıştır. Yöre halkının evinde dokuduğu düz dokumaların yerini hazır halılar ve düz dokumalar tutmuştur. Ala çuvalların yerini yerleşik düzende çok daha farklı araçlar tutmuştur. Geleneksel el sanatlarımızdan olan dokuma sanatı yörede tekrar canlandırılmalıdır. Bu da yerel kuruluşlar, halk eğitim merkezleri, Kız Meslek Liseleri ve turizm işletmeleri tarafından sağlanmalıdır. Türk kültüründe el dokumacılığı önemli bir yer tutmaktadır. El dokumacılığının yöre halkına ve yöreyi ziyarete gelen yerli ve yabancı turistlere tanıtımı yapılmalıdır.

Dokuma ve diğer el sanatları ürünlerinin tanıtımının yapılmasının yanında; motif, desen, kompozisyon özelliklerinin belgelenmesi, arşivlenmesi ve tanıtılması el sanatlarının yaşatılması ve geleceğe aktarılması açısından önemle üzerinde durulması gereken konulardandır.

Türk insanının bütün hayatı boyunca çok geniş bir alanda kullanılmış olduğu düz dokumalar yörede tespit edilmelidir. Bu örnekler sergilenerek kültürümüz diğer kültürlerle tanıtılmalıdır. İletişim araçları kullanılarak çok geniş kitlelere aktarımı yapılmalıdır.

Halk eğitim merkezi ve turizm işletmeleri tarafından dokuma atölyeleri kurulup düz dokumacılık yörede tekrar canlandırılmalıdır. Yeni kuşak yöre gençlerine tanıtılarak kaybolmakta olan dokumacılık tanıtılıp ekonomiye katkı sağlanmalıdır. Hatta devlet teşviklerinden yararlanması için KOSGEB tarzı desteklemelerle yörede ayrı bir iş alanı yaratacağımı düşünüyorum.

KAYNAKÇA

1. ACAR B., Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar, İstanbul, 1975
2. ARSEVEN, C. Esat, Sanat Ansiklopedisi, C:1, İstanbul, 1965
3. AYTAÇ, Ç., El Dokumacılığı, İstanbul, 1977
4. BALPINAR, A., Belkıs, Kilim, Cicim, Zili, Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları, İstanbul
5. BARIŞTA, H. Örcün, Türk El Sanatları, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988
6. ÇELİK, A., Yörüklerin Dünyası, Kardelen Sanat Yayınları, 4. Baskı, Isparta 2006
7. Dünden bugüne Antalya. 1.cilt. VI. bölüm.
8. ERBEK M., Çatalhöyük'ten Günümüze Anadolu Motifleri, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 2002
9. ETİKAN, S., Türk el Sanatları araştırma dergisi, Sayı1, Cilt1, 2011
10. GENÇ, Reşat, "Kaşgarlı Mahmut'a göre XI. Yüzyılda Türklerde Dokuma ve Yaygı işleri" Arış, S:3, Ankara, 1997
11. İYRİBOR, N., Türkiye'de Pamuk İpliği ve Pamuklu Mensucat Sanayi, Ankara, 1958
12. KADEMOĞLU, Osman, "Anamas Yaylalarında", Türkiyemiz, Yıl: 4, Sayı: 10, İstanbul, 1973
13. ONUK, Taciser, AKPINARLI, Feriha, Şanlıurfa Karakeçili Kilimleri, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1998
14. PEHLİVAN, E., Tekstil Teknolojisi, Konya, 1990
15. PEKİN, Ersu, "Yörük Çuvalları" Türkeli, Ankara, 2002
16. PEKİN, Ersu, "Yörüklerde Un Çuvalları" 1.Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Ankara, Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 22, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi: 7, Cilt: 5, 1977
17. SAĞ, M., Van Müzesinde Bulunan Van – Hakkari Yöresi Kilimleri'nin Tekstil Tasarımı Açısından Analizi, PAÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Denizli, 1998.
18. SAĞ, M., Bir Sembol Olarak "Kilim" Arış, Halı, Düz dokuma, Kumaş, Giyim, Kuşam ve İşleme Sanatları Dergisi, Sayı:8, Kasım 2012, Ankara, s.117.
19. Seyirci, Musa, Batı Akdeniz Bölgesi Yörükleri, Der Yayınları, İstanbul, 2000.
20. TANAL, Ö., bizim barak adlı makalesi, Antalya Bugün Gazetesi, 11 Kasım 2007.
21. UĞURLU, A., "Antik Çağ Anadolu Dokuma Sanatı", İlgı, Sayı:43, 1985.
22. YAĞAN, Ş. Yüksel, Türk El Dokumacılığı, İstanbul, 1973
23. YALMAN, A. Rıza, Cenupta Türkmen Oymakları, Ankara, 1977
24. YETKİN, Ş., Türk Halı Sanatı, Ankara, Türkiye İş Bankası Yayınları, Sanat Dizisi: 20, 1999
25. YILDIZ, A., Teke yöresi'nde Barak kilimleri, Arış Yayınları, Kasım 2012, Sayı:8, Ankara

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Uyruğu : T.C.
Doğum Yeri : Gököy / ORDU
Doğum Tarihi : 01.09.1977
Medeni Durumu : Evli

EĞİTİM DURUMU

2010 - Yüksek Lisans: Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Halı, kilim, Eski Kumaş ASD.

2001 – 2005 Lisans : Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü

DENEYİMİ

21.12.2005 – 10.12.2007 Başkent Üniversitesi Konya Uygulama ve Araştırma Merkezinde raportör olarak çalıştım.

11.12.2007 - yılından itibaren Akdeniz Üniversitesinde Bilgisayar İşletmeni Kadrosunda çalışmaktayım.

YABANCI DİL: İngilizce (Orta)

BİLGİSAYAR:

Microsoft Office – İyi (Word, Excel)

ADRES

Karyağdı Mh. Ünal Özgüdek Cd. 124/1 Elmalı – ANTALYA

E-mail: erols@akdeniz.edu.tr